

Jak taniej podróżować pociągiem? »9

Nauka poprzez zabawę: DKP zaprasza na warsztaty z robotyki Lego »10

Czy Litwa wygra na wojnie celnej? »14-15

Następny numer wydania codziennego „K.W.” ukaże się 13 marca br.

35-lecie odzyskania niepodległości. „W niespokojnych czasach potrzebujemy jedności”

Fot. Marian Paluszkiewicz

Litwa szykuje się do obchodów 35-lecia odzyskania niepodległości. Sygnatariusz Aktu Niepodległości, były redaktor naczelny „Kuriera Wileńskiego”, Zbigniew Balcewicz sądzi, że w 1990 r. Litwa miała bardziej sprzyjającą sytuację niż dzisiaj Ukraina, która nadal musi walczyć o swoją niepodległość.

»6-7

Dążąc do zmian — trzeba nie zaszkodzić

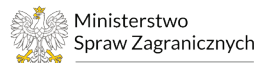
»12-13

Emancypacja kobiet miała przeciwników, ale udała się

»16

KURIER
WILEŃSKIUkazuje się
od 1 lipca 1953 r.Birbynių g. 4a,
LT-02121 Vilnius,
Lietuvos Respublika,
tel. +370 526 084 44**Redaktor naczelny:**
Robert Mickiewicz
(redaktor@kurierwileński.lt)**Zastępcy red. naczelny:**
Brigitą Lapszewicz
(b.lapszewicz@kurierwileński.lt)
Apolinarij Klonowski
(ds. online)
(a.klonowski@kurierwileński.lt)**Dziennikarze:**
Honorata Adamowicz,
Aleksander Borowik,
Justyna Giedrojc,
Rajmund Klonowski,
Anna Pieszko,
Antoni Radczenko,
Marian Paluszkievicz
— fotoreporter.**Dział Promocji:**
Andrzej Podworski
— prenumerata
(tel. +370 685 040 84,
kolport@kurierwileński.lt),
Jolanta Balkiewicz — reklama
(tel. +370 260 84 44,
reklama@kurierwileński.lt).**Wydawca:** VšĮ „Kurier Wileński”**Druk:** VšĮ „Vilnijos žodis”**Nakład:** 2500 egz.Materiałów niezamówionych
redakcja nie zwraca.Redakcja zastrzega sobie pra-
wo do skracania i adiustacji
tekstów.Za treść ogłoszeń redakcja nie
odpowiada.Opinie Czytelników zawarte
w ich listach nie zawsze są
zbieżne z opinią redakcji.Projekt finansowany ze środków
Ministerstwa Spraw Zagranicznych w
ramach konkursu pn. „Polonia i Polacy
za Granicą 2023”, ogłoszonego przez
Kancelarię Prezesa Rady Ministrów.Publikacje wyrażają jedynie poglądy
autorów i nie mogą być utożsamiane z
oficjalnym stanowiskiem Ministerstwa
Spraw Zagranicznych RP ani Fundacji
„Pomoc Polakom na Wschodzie” im.
Jana Olszewskiego.

Bilety komunikacji miejskiej zdrożeją

Justyna Giedrojc

Nowy cennik będzie
obowiązywać od 1 lipca br.Ceny biletów pójdą
w górę, ale o nieco mniej
niż planowano na począt-
ku. Pojawia się też nowe
typy biletów. Postanowio-
no zrezygnować z biletów
30-minutowych na korzyść
biletów 60-minutowych.
Samorząd twierdzi, że
w 2024 r. przejazd ponad
60 proc. pasażerów komu-
nikacji miejskiej trwał dłu-
żej niż 30 min.

PIERWSZA PODWYŻKA OD 2012 ROKU

Zgodnie z nowym cenni-
kiem jednorazowy 60-mi-
nutowy bilet będzie kosztować 1,25 euro (obecnie kosztuje 0,90 euro, 30 -minutowy — 0,65). Oznacza to, że od 1 lipca pasażer nawet za parominutowy przejazd trolejbusem czy autobusem będzie musiał zapłacić 1,25 euro, tymczasem obecnie taka podróż kosztuje 0,65 euro.

Jednodniowy bilet będzie kosztować 7,50 euro (obecnie kosztuje 5 euro), 3-dniowy — 13,50 euro (obecnie 8 euro), bilet miesięczny — 38 euro (obecnie 29 euro), 3-miesięczny — 110 euro (obecnie 81 euro), roczny — 405 euro (obecnie 310 euro).

Jak i dotychczas będą obowiązywać rekompensaty i zniżki na przejazd dla dzieci w wieku poniżej 7 lat, dla seniorów, uchodźców wojennych, osób z niepełnosprawnościami, uczniów i studentów. Dla uczniów klas początkowych oraz seniorów w wieku powyżej 80 lat roczny bilet będzie kosztować 10 euro.

Rada samorządu stołecznego przegłosowała podwyżki cen biletów komunikacji miejskiej.

Posiedzenie, podczas którego przegłosowano podwyżki odbyło się 5 marca. Stołeczny mer Valdas Benkunskas przemawiając do radnych podkreślał, że podwyżki cen biletów są konieczne dla poprawy funkcjonowania stołecznych trolejbusów i autobusów.

„System komunikacji miejskiej musi dostosowywać się do zmieniających się potrzeb, uwzględniając nowe możliwości technologiczne i nowe wymagania klientów. Ponadto będzie to pierwsza podwyżka cen biletów od 2012 r. Od tego czasu znacznie wzrosły wynagrodzenia kierowców, miasto stale inwestowało w zakup nowych trolejbusów i autobusów, jak też w infrastrukturę miejską, pomimo to ceny biletów jednak nie rosły” — mówił Benkunskas.

Za głosowało 28 radnych, przeciw — 20.

— Głosowałam przeciwko tej decyzji. Uważam, że można znaleźć inne sposoby finansowania komunikacji miejskiej — zauważa w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” Krystyna Zimińska, wicedyrektorka DKP w Wilnie, radna samorządu stołecznego z ramienia AWPL-ZChR.

WILNIAŃSKIE PRZECIWKO PODWYŻKOM

Przeciwnicy podwyżek cen biletów niejednokrotnie organizowali akcje protestu przed gmachem samorządu. Podkreślano, że droższe bilety komunikacji miejskiej skłonią więcej osób do korzystania z samochodów, co jest sprzeczne z polityką samorządu, który od lat zachęca do

aktywniejszego korzystania z transportu miejskiego.

„Wilno zdobyło tytuł Zielonej Stolicy Europy 2025. Władze miasta zachęcają mieszkańców do zmiany nawyków transportowych, korzystania z komunikacji miejskiej i jednocześnie planują drastyczne podwyżki cen biletów w trolejbusach i autobusach” — mówią organizatorzy wieców.

MODERNIZACJA KOMUNIKACJI MIEJSKIEJ

Samorząd informuje, że w ciągu ostatnich dziesięciu lat dokonano modernizacji komunikacji miejskiej, transport publiczny stał się bardziej komfortowy i dostępny. Na ulice wyjechało 460 nowych pojazdów, zainstalowano zbliżeniowe kasowniki elektroniczne, od 2013 r. wynagrodzenia kierowców wzrosły około 1,4 razy.

„Już kilka lat z rzędu dotacje z budżetu miasta na transport wynoszą ponad 80 mln euro rocznie. Jeżeli ceny na bilety nie wzrosną, będziemy musieli pozyskać dofinansowanie kosztem środków przeznaczonych na oświatę, opiekę socjalną, medycynę czy inne projekty inwestycyjne” — zapowiada Adomas Bužinskis, dyrektor administracji w stołecznym samorządzie. Szacuje się, że po wdrożeniu nowych cen na bilety do budżetu miasta wpłynie dodatkowo 15 mln euro.

W Kownie, Kłajpedzie i Szawlach jednorazowy bilet kosztuje od 0,70 do 1,30 euro, Rydzę — 1,50 euro, w Helsinkach od 2,95 do 4,50 euro. ■

We środę z okazji rozpoczynającej się wiosennej sesji Sejmu prezydent Litwy Gitanas Nausėda spotkał się z prezydium parlamentu Fot. Žygimantas Gedvila, ELTA

Trump mówił o pokoju w Ukrainie podczas orędzia na Kapitolu

Podczas swojego pierwszego wystąpienia przed Kongresem po powrocie do władzy prezydent Donald Trump ogłosił, że w ciągu kilku tygodni rządów osiągnął więcej niż jakikolwiek inny prezydent.

Mówił też, m.in. o gotowości Rosji i Ukrainy do zawarcia pokoju oraz planach odzyskania Kanału Panamskiego i aneksji Grenlandii.

Trump wykorzystał swoje wystąpienie przed połączonymi izbami Kongresu, by w często hiperbolicznych słowach podsumować swoje pierwsze tygodnie u władzy.

„Sześć tygodni temu stałem pod kopułą Kapitolu i ogłaszałem świt Złotego Wieku Ameryki. od tego momentu nie było już nic innego, jak tylko szybkie i nieustępliwe działania mające na celu zapoczątkowanie najwspanialszej i najbardziej udanej ery w historii naszego kraju” — dodał. Oceniał też, że pierwszy miesiąc jego prezydentury był najlepszy w historii kraju,

lepszy nawet od prezydentury George’a Waszyngtona.

Trump powtórzył niemal wszystkie tematy swego przemówienia inauguracyjnego oraz wystąpień z ostatnich tygodni w kwestiach takich, jak gospodarka, deregulacja, nakładanie nowych celów, walka z ideologią gender i udział transseksualistów w sportach kobiet. Obwiniał swojego poprzednika Joe Bidena o to, że zostawił kraj w gospodarczej ruinie i twierdził, że z jego winy wzrosły ceny jaj, mimo że ich powodem jest epidemia ptasiej grypy i że doszło do niego po objęciu władzy przez Trumpa. Prezydent obiecywał też całkowite wyeliminowanie deficytu budżetowego. Jednocześnie podtrzymywał swoje obietnice obniżek podatków,

które mają kosztować budżet ponad 4 bln dolarów.

Sprawom polityki zagranicznej Trump poświęcił stosunkowo niewiele miejsca. Mówiąc o wojnie w Ukrainie, prezydent USA z uznaniem wypowiedział się o liście, który otrzymał od prezydenta Ukrainy Wołodymyra Zełenskiego zamieszczonego wcześniej na portalu X, w którym ukraiński lider wyrażał żal z powodu kłótni w Gabiniecie Ovalnym i deklarował gotowość „by jak najszybciej zasiąść do stołu negocjacyjnego, aby przybliżyć osiągnięcie trwałego pokoju” oraz podpisania umowy o minerałach. Wbrew wcześniejszym doniesieniom Trump nie ogłosił żadnego przełomu w sprawie tej umowy.

PAP

Imieniny

6 marca

Cyryla, Eugenii, Frydolina, Jordana, Koleta, Konona, Róży, Wiktora

7 marca

Bazyli, Efrema, Eugeniusza, Felicyty, Germana, Morzysława, Nadmira, Pawła, Teresy, Tomasza

Cytat dnia

„Wydaje się, że jesteśmy w dużo lepszej sytuacji niż w ubiegły piątek wieczorem po spotkaniu w Białym Domu” — tak skomentował orędzie prezydenta USA Donalda Trumpa minister Spraw Wewnętrznych i Administracji Polski Tomasz Siemoniak.

Liczba dnia

3 proc. — o tyle w tym roku ma wzrosnąć gospodarka Litwy. Takie dane podał fiński bank „OP Corporate Bank”. Według obliczeń tego banku roczna inflacja w naszym kraju ma wynieść również 3 proc.

Rudomino oficjalnie zostało małą stolicą kultury Litwy 2025 roku

4 marca w Centrum Kultury w Rudominie zainaugurowano rok „Rudomino – mała Stolica Kultury Litwy 2025”.

„Z wielką radością i dumą ogłaszamy dziś, że Rudomino jest małą stolicą kultury Litwy 2025. To wszystko jest wynikiem Waszej codziennej pracy oraz wieloletnich wysiłków w pielęgnowaniu naszej wielokulturowości i tradycji. Dziś zostanie również zaprezentowany program wydarzeń na ten rok, który szczególnie wyróżnia się tym, że łączy instytucje działające w Rudominie. Wierzę, że ten projekt zjednoczy, pobudzi kreatywność i aktywność mieszkańców” – powiedziała Edyta Tamošiūnaitė, wicemerkis rejonu wileńskiego.

„Dziś Rudomino stawia pierwsze kroki jako mała stolica kultury Litwy. Krok ten rozpoczyna roczną podróż, podczas której przesłanie, że kultura na Wileńszczyźnie jest żywa, pielęgnowana i kochana, rozbrzmiewać będzie w całej Litwie. Chciałbym podziękować Władysławowi Kaczanowskiemu, kierownikowi Centrum Wspólnoty w Rudominie i kierownicze Centrum Kultury w Rudominie Wiolecie Cereszce za tę ogrom-

Inauguracja projektu „Rudomino – Mała Stolica Kultury Litwy 2025” to ważne wydarzenie w promowaniu kultury lokalnej **Fot. vrsa**

ną pracę” – powiedział Vytautas Vansavičius, dyrektor Administracji Samorządu Rejonu Wileńskiego.

W wydarzeniu wzięła udział również posłanka Rita Tamašunienė, która cieszyła się z tytułu Rudomina i zaznaczyła, że od tej pory Rudomino będzie zauważane na całej Litwie.

Podczas wydarzenia gościom zaprezentowano projekt oraz jego logo, które będzie towarzyszyć osiedlu przez cały rok.

Centrum Wspólnoty Gminy Rudomino, jako realizator projektu, wspólnie z głównym partnerem – Centrum Kultury w Rudominie oraz instytucjami kulturalnymi i oświatowymi, orga-

nizacjami pozarządowymi i przedstawicielami biznesu działającymi w Rudominie, planuje realizację licznych wydarzeń: festiwali, wystaw, forum artystycznego, konferencji i innych wydarzeń kulturalnych i sportowych, w których każdy chętny będzie mógł wziąć udział.

Projekt „Mała Stolica Kultury Litwy” to inicjatywa Litewskiego Związku Wspólnot Wiejskich, rozpoczęta w 2014 roku. Jego celem jest wzmocnienie lokalnych społeczności, promowanie działalności kulturalnej w regionach oraz zwrócenie uwagi na dziedzictwo kulturowe i potencjał twórczy mniejszych miejscowości. ■

Samorząd Rejonu Wileńskiego poszukuje partnerów biznesowych do projektu budowy basenu w Rudominie

W rejonie wileńskim startuje długo oczekiwany projekt infrastruktury sportowej – ogłoszono przetarg na budowę i zarządzanie basenu pływackiego w Rudominie. Projekt będzie realizowany w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego (PPP), co zapewni efektywną współpracę między Samorządem Rejonu Wileńskiego a partnerem prywatnym.

Zdaniem mera rejonu wileńskiego Roberta Duchniewicza, jest to pierwszy tego typu projekt w historii Samorządu.

„Możemy śmiało stwierdzić, że uruchomienie tego projektu to moment historyczny, którego owoce będą cieszyć mieszkańców całego rejonu i gości odwiedzających tę miejscowość. Potrzeba budowy basenu w rejonie wileńskim jest oczywista – stanie się on ważną przestrzenią zarówno dla sportu

i zdrowia, jak i dla aktywności naszych uczniów. Dlatego zapraszam przedstawicieli biznesu do przyłączenia się do tego ambitnego projektu oraz wspólnie z samorządem stworzenia nowoczesnej, wysokiej jakości i dostępnej dla każdego przestrzeni sportowej i rekreacyjnej” – mówi R. Duchniewicz.

Wykonawca budowy i zarządzania basenem zostanie wybrany w drodze przetargu publicznego, a wyniki zostaną ogłoszone wiosną przyszłego roku. Prace projektowe i budowlane potrwają do 30 miesięcy.

Partner prywatny wybuduje basen i będzie nim zarządzał przez 15 lat. Przez cały okres funkcjonowania obiektu Samorząd będzie miał prawo do bezpłatnego wynajmu torów w godzinach 8.00–16.00 w dni powszednie

oraz ustalonej liczby wizyt w siłowni. Grupy docelowe wskazane przez Samorząd będą mogły korzystać z ulg na płatne usługi. Po zakończeniu umowy administracyjnej kompleks przejdzie na własność Samorządu.

W nowym kompleksie sportowym znajdzie się 25-metrowy basen z czterema torami i podnoszonym dnem, nowoczesne sale sportowe i fitnessu, strefa SPA oraz kawiarnia, zapewniając mieszkańcom i gościom rejonu wileńskiego wysokiej jakości usługi sportowe i rekreacyjne. Decyzją Rady Samorządu Rejonu Wileńskiego na projekt przeznaczono 18,5 mln euro. ■

Stronę przygotowano na podstawie informacji Samorządu Rejonu Wileńskiego

INWESTYCJE ICA Gruppen sprzedaje sieć Rimi duńskiej Grupie Salling

Szwedzki detalista ICA Gruppen sprzedaje Rimi, bałtycką sieć detaliczną, największemu duńskiemu detaliście, Salling Group. Wartość działalności detalicznej Rimi na Litwie, Łotwie i w Estonii wynosi około 1,3 mld euro. Dokładna wartość transakcji nie została ujawniona, ale poinformowano, że duńska firma przejmie 0,5 mld euro długu Rimi Baltic, na który składają się głównie zobowiązania leasingowe, a transakcja zwiększy kapitał spółki o 0,63 mld euro i wygeneruje wpływy pieniężne w wysokości 0,81 mld euro.

VMI Zeznania podatkowe złożyło już 535 tys. osób

535 tys. osób złożyło już swoje zeznania podatkowe za 2024 r. do Państwowej Inspekcji Podatkowej (VMI), podał w środę portal informacyjny 15min. Według portalu 396 tys. mieszkańców zadeklarowało ponad 296 mln euro nadpłat w podatku dochodowym od osób fizycznych (GPM), a 90 tys. osób zadeklarowało 33 mln euro należnej kwoty. Po zeszłotygodniowym ostrzeżeniu, aby nie spieszyć się ze składaniem zeznań podatkowych, urząd skarbowy twierdzi, że otrzymał i przekazał prawie wszystkie informacje na temat świadczeń i wydatków wypłaconych mieszkańcom w ub. roku. Mieszkańcy mają czas do 2 maja na złożenie zeznań podatkowych w tym roku, a wszelkie nadpłaty zostaną zwrócone do 31 lipca.

FINANSE Novaturas uruchomi nową ofertę papierów wartościowych

Novaturas, jeden z największych operatorów turystycznych w krajach bałtyckich, wyemituje nowe papiery wartościowe — akcje lub obligacje zamienne — w celu pozyskania do 5 mln euro. „Ostateczna decyzja zostanie podjęta na nadzwyczajnym zgro-

madzeniu akcjonariuszy spółki 26 marca” — poinformował Novaturas we wtorek za pośrednictwem giełdy Nasdaq Vilnius. Pozyskany kapitał zostanie wykorzystany na rozszerzenie działalności spółki na Litwie, Łotwie i w Estonii, wzmocnienie jej siły finansowej i pozycji rynkowej. „Pozyskanie dodatkowego kapitału jest ważne dla firmy, aby (...) wzmocnić przewagę konkurencyjną na bardzo dynamicznym rynku turystycznym, rozwijać swoje usługi i osiągnąć długoterminowy zrównoważony wzrost i tworzenie wartości dla akcjonariuszy” — powiedział w oświadczeniu Gediminas Almantas, prezes zarządu Novaturas Group.

PREZYDENT Nausėda: UE ma okazję pokazać, czy jest zdolna do podejmowania decyzji

W związku ze zbliżającym się specjalnym posiedzeniem Rady Europejskiej prezydent Gitanas Nausėda powiedział, że Unia Europejska (UE) będzie miała okazję pokazać, czy jest w stanie podejmować decyzje w sprawie bezpieczeństwa Wspólnoty i Ukrainy. Uwagi te wygłosił po spotkaniu z premier Włoch Giorgià Meloni. „Myślę, że nasze spotkanie jest bardzo dobrym wstępem do zbliżającego się posiedzenia Europejskiej Rady Ministrów, gdzie Europa będzie miała okazję pokazać, czy jest to klub dyskusyjny, czy jesteśmy w stanie podejmować decyzje, przede wszystkim w sprawie wzmocnienia naszej obronności i oczywiście w sprawie pakietu pomocy wojskowej dla Ukrainy w wysokości 20

mld euro, do którego jako Litwa będziemy gotowi się przyczynić” — powiedział prezydent.

RZĄD Litwa planuje dołączyć do Międzynarodowej Organizacji Hydrograficznej

Rząd podjął decyzję o przystąpieniu do Międzynarodowej Organizacji Hydrograficznej (IHO). W środę Rada Ministrów rozpatrzyła wniosek Ministerstwa Transportu i Komunikacji o ratyfikację konwencji IHO — po zatwierdzeniu przez rząd, a następnie Sejm, Litwa stałaby się członkiem IHO. Według ministerstwa Litwa jest jedynym krajem UE, który nie jest pełnoprawnym członkiem IHO, co również uniemożliwia jej zostanie oficjalnym członkiem Bałtyckiej Komisji Hydrograficznej (BSHC), która zrzesza kraje regionu Morza Bałtyckiego. Formalne członkostwo Litwy wzmocniłoby krajową hydrografię, zapewniłoby dostęp do najnowszych produktów do nawigacji morskiej, umożliwiłoby krajowi szkolenie większej liczby specjalistów hydrograficznych i podniosłoby prestiż kraju.

NOMINACJA Nagrodę Pritzкера w dziedzinie architektury otrzymał Liu Jiakun

Prestżowa Nagroda Pritzкера, znana jako Nobel architektury, została przyznana Chińczykowi Liu Jiakunowi, który został doceniony za swoje projekty, które poprawiają codzienne życie. „W globalnym kontekście, w którym architektura stara się znaleźć odpowiednie odpowiedzi na szybko zmieniające się wyzwania społeczne i środowiskowe, Liu Jiakun dostarczył przekonujących odpowiedzi, które również celebrują codzienne życie ludzi oraz ich wspólnotową i duchową tożsamość” — czytamy w oświadczeniu jury.

Str. opr. Alicja Klonowska na podst. BNS, mat. pras. inf. wł.; Fot. Orestas Gurevičius, ELTA; alicja.klonowska@kurierwilenski.lt

35-lecie odzyskania niepodległości. „W niespokojnych czasach potrzebujemy jedności”

Antoni Radczenko

Litwa straciła niepodległość na rzecz inkorporacji do ZSRS w czerwcu 1940 r. Po 50 latach sytuacja kardynalnie się zmieniła. Zapoczątkowane przez Michaiła Gorbaczowa reformy polityczne faktycznie spowodowały upadek Związku Sowieckiego. 11 marca 1990 r. Rada Najwyższa Litwy przywróciła niepodległość państwa. „Akt przyjęty. Gratuluję Radzie Najwyższej, gratuluję Litwie” — oświadczył przed godziną 23 przewodniczący Rady Najwyższej Vytautas Landsbergis.

HISTORIA NAJNOWSZA. WYZWANIA POZOSTAJĄ

W Akcie Przywrócenia Państwa Litewskiego napisano: „Najwyższa Rada Republiki Litewskiej, wyrażając wolę Narodu, postanowiła i uroczystie ogłasza, że jest przywrócona suwerenność Państwa Litewskiego, która w roku 1940 przez obcą siłę została zlikwidowana”.

Nie był to koniec walki o niepodległość, ponieważ Moskwa nie uznała decyzji litewskiego parlamentu. Rok później, w styczniu 1991 r., próbowała nawet siłowo przywrócić swą władzę. Efektem tego była śmierć kilkunastu osób pod wileńską wieżą telewizyjną. Mimo działań Kremla Litwa wybrała jednak niepodległość.

Niezależnie od pewnych problemów, najnowocześniejsza historia naszego kraju jest imponująca. Praktycznie od samego początku Litwa wybrała drogę euroatlantyckiej integracji. 14 lat od przywrócenia niepodległości Litwa stała się członkiem NATO oraz Unii Europejskiej. Wydawało się, że ponura epoka walk o niepodległość i przetrwanie jest za nami. Poważne wyzwania jednak pozostają.

Rosja nie pogodziła się z utratą swych wpływów na kraje, które kiedyś wchodziły w skład ZSRS. Od trzech lat jesteśmy świadkami krwawej inwazji Rosji w Ukrainie. Nowy prezydent Stanów Zjed-

■ Litwa w tym roku obchodzi 35-lecie odzyskania niepodległości

noczonych Donald Trump niejednokrotnie wypowiadał się, że nie wyklucza zmniejszenia kontyngentu wojskowego USA w Europie, co w znaczny sposób osłabia architekturę europejskiego bezpieczeństwa.

NIKT NIE BYŁ W STANIE TEGO PRZEWIDZIEĆ

11 marca 1990 r. za niepodległością głosowało 124 deputowanych. Sześciu wstrzymało się od głosu. Wśród deputowanych popierających niepodległość byli też Polacy.

— Nie sądzę, że jest taki człowiek, który mógłby takie rzeczy

przewidzieć. To było absolutnie nie do pomyślenia. Warto podkreślić, że my w latach 1989-90 mieliśmy lepszą sytuację niż Ukraina teraz. Oczywiście Ukraina jest państwem niepodległym, ale niestety dziś musi bronić tej niepodległości na polu walki. Oczywiście, wówczas nie było nam łatwo. Nie wszyscy popierali taki krok. Nie zawsze popierała nas zagranica. Pamiętam, że niepodległość Litwy nie była od razu uznana. Inne państwa nie chciały narazić się Moskwie. Nie mówiąc już o siłach wewnętrznych. Tym niemniej, w odróżnieniu od obecnego przywódcy, wówczas w Moskwie był inny człowiek u władzy. Patrząc z perspektywy czasu na tamtą sytuację widzimy, że Michaił Gorbaczow naprawdę był dalekowzrocznym politykiem. Cała przebudowa zaczęła się dzięki niemu. Dzięki tej przebudowie Litwa uzyskała niepodległość. Dzisiaj natomiast mamy zupełnie inną sytuację. Dzisiaj mamy do czynienia z zupełnie innymi ludźmi, którzy wstrząsają całym światem — dzieli się swą refleksją z nami Zbigniew Balcewicz, sygnatariusz Aktu Niepodległości, były redaktor naczelny „Kuriera Wileńskiego”.

Obchody 35-lecia przywrócenia niepodległości rozpoczną się w czwartek (6 marca) dyskusją zorganizowaną przez Bank Litwy. „Jak był szykowany Akt 11 marca: fragmenty notatek z tamtego okresu”. W następnych dniach odbędą się m.in. Bitwy intelektów oraz spotkania sygnatariuszy z uczniami. 11 marca o godz. 10.00 rozpocznie się uroczyste posiedzenie Sejmu.

6.>>

Nasz rozmówca sądzi, że w obecnych niespokojnych czasach Litwa potrzebuje przede wszystkim jedności.

— Trzeba odrzucić wszelkie małościowości. Widzimy sporo drugorzędnych działań zarówno ze strony koalicji rządzącej jak i opozycji. Opozycja przeważnie szuka dziury w całym. Niestety jedności bardzo często brakuje. Nawet wewnątrz koalicji rządzącej. Trudno przewidzieć, co pewnego dnia zrobi jeden z koalicjantów — podkreśla Zbigniew Balcewicz.

RELACJE Z POLSKĄ: GWARANT BEZPIECZEŃSTWA

Przed kilkoma dniami dziennik „The Washington Post” podał, że politycy Unii Europejskiej obawiają się, że w najbliższym czasie Donald Trump może wycofać 20 tys. amerykańskich żołnierzy, którzy byli wysłani przez Joe Bidena, jako odpowiedź na inwazję Rosji. „Ruch Trumpa zmierzający do sprzymierzenia się z Rosją pogłębił europejski koszmar, w którym Waszyngton zgadza się na żądanie Moskwy, by NATO wycofało się z Europy Wschodniej, co w rezultacie narazi sąsiadów Rosji na niebezpieczeństwo, zanim państwa europejskie zdążą wzmocnić swoją obronność” — czytamy w artykule.

Gwarantem bezpieczeństwa Litwy, sądzi nasz rozmówca, są dobre

relacje z jednym z najbliższych naszych sąsiadów, czyli Polską.

— W polityce zagranicznej na pewno nie musimy ukierunkowywać się tylko na Stany Zjednoczone. Ze względu na naszą wielkość na pewno nie zmienimy poglądów i działań Donalda Trumpa ani jego zwolenników. Musimy dobrze rozumieć, na kogo możemy liczyć w przypadku sytuacji X. Mamy dobre stosunki z Polską, ale sądzę, że musimy jeszcze bardziej współpracować z tym naszym sąsiadem. Trzeba rozumieć, że państwa, podobnie jak ludzie, przede wszystkim mają na uwadze swoje własne interesy. Dlatego musimy być w jak najbliższych i najgłębszych relacjach z Polską — oświadcza Zbigniew Balcewicz.

Obchody 35-lecia przywrócenia niepodległości rozpoczną się w czwartek (6 marca) dyskusją zorganizowaną przez Bank Litwy. „Jak był szykowany Akt 11 marca: fragmenty notatek z tamtego okresu”. W następnych dniach odbędą się m.in. Bitwy intelektualistów oraz spotkania sygnatariuszy z uczniami. 11 marca o godz. 10.00 rozpocznie się uroczyste posiedzenie Sejmu. ■

Fot. Marian Paluszkiwicz

TVP
WILNO

Wówczas byliśmy w lepszej sytuacji, niż Ukraina jest teraz — sądzi Zbigniew Balcewicz

Filmował swoje pacjentki, grozi mu do 5 lat więzienia

W środę, 5 marca, prokuratura poinformowała o przekazaniu do sądu sprawy karnej, w której lekarz jest oskarżony o nadużycie stanowiska służbowego i nielegalne gromadzenie wrażliwych informacji o życiu prywatnym osób.

Zgodnie z postępowaniem przygotowawczym, oskarżony V.A., który uzyskał licencję położnika-ginekologa w 2004 r., potajemnie filmował pacjentki podczas konsultacji, świadcząc usługi ambulatoryjne i szpitalne w publicznych i prywatnych placówkach opieki zdrowotnej w Kownie.

Według prokuratury, postępowanie przygotowawcze w sprawie tych przestępstw zostało wszczęte podczas innego postępowania przygotowawczego związanego z domniemanym przekupstwem, a podczas dochodzenia uzyskano dane dotyczące nagrań wideo przechowywanych w telefonie komórkowym oskarżonego.

Ustalono, że w okresie od czerwca 2018 r. do czerwca 2023 r. około 20 pacjentek lekarza zostało sfilmowanych we wspomnianych okolicznościach.

Według prokuratury oskarżony jest obecnie zawieszony w czynnościach służbowych na mocy postanowienia sędziego prowadzącego postępowanie przygotowawcze, a jego prawo do wykonywania zawodu położnika-ginekologa jest zawieszone. Postanowieniem prokuratora ograniczono prawa majątkowe oskarżonego w celu zapewnienia naprawienia szkody wyrządzonej pokrzywdzonym. W akcie oskarżenia prokurator stwierdza, że działania V.A. spowodowały znaczną szkodę niemajątkową dla pacjentek, a także podważyły prestiż zawodu lekarza, autorytet instytucji medycznych i litewskiego systemu opieki zdrowotnej. Lekarz został oskarżony o nadużycie władzy i nielegalne zbieranie informacji o życiu prywatnym danej osoby. Takie przestępstwa mogą skutkować karą pozbawienia wolności do pięciu lat.

Opr. J.B. na podst. BNS, inf. wł.

Paluckas: „Tabliczki i dwujęzyczność to skomplikowana dyskusja”

Premier Litwy Gintautas Paluckas określił sprawę dwujęzycznych tabliczek i dwujęzyczności w regionach zamieszkałych przez mniejszości narodowe, jako „skomplikowaną dyskusję”. Wypowiedź to pokłosie propozycji posłów AWPL-ZChR.

Posłowie Akcji Wyborczej Polaków Litewskich – Związku Chrześcijańskich Rodzin (AWPL-ZChR) proponują dopuszczenie dwujęzyczności na terenach zamieszkałych przez mniejszości narodowe, z kolei premier Gintautas Paluckas mówi, że czeka nas „skomplikowana dyskusja”.

„NA POZIOMIE KONSTITUCYJNYM”

„Jeśli chodzi o dwujęzyczne tabliczki lub dwujęzyczność, dyskusja ta jest naprawdę skomplikowana, nawet na poziomie konstytucyjnym, ale będziemy musieli omówić te kwestie we współpracy z samorządami, w których w jednym lub drugim okręgu przeważają osoby posługujące się językiem litewskim i innym” — powiedział premier dziennikarzom w piątek 28 lutego w Poniewieżu.

Przedstawiciele AWPL-ZChR w Sejmie proponują uchwalenie zezwolenia na używanie języka mniejszości narodowej w instytucjach samorządów, w których mniejszość narodowa stanowi co najmniej 10 proc. mieszkańców oraz na otrzymywanie odpowiedzi na zapytania w języku mniejszości.

Poprawki mają na celu zapewnienie, że w takich samorządach język mniejszości narodowej będzie używany oprócz litewskiego w nazwach jednostek administracji publicznej, znakach topograficznych i nazwach ulic. Będą one zatwierdzane przez radę samorządową.

SĄD OTWIERA FURTKE

W ubiegłym roku Najwyższy Sąd Administracyjny Litwy orzekł, że dwujęzyczne znaki publiczne są możliwe tam, gdzie istnieje potrzeba dostarczenia informacji zarówno lokalnym mieszkańcom, jak i zagranicznym gościom. Poprawki do ustawy o mniejszościach narodowych

Polacy na Litwie są największą mniejszością kraju, stanowią 6,5 proc. populacji Litwy **Fot. Apolinary Klonowski**

proponują również, aby wzmocnienie nauczania języka litewskiego w szkołach nie pogarszało warunków nauki języka ojczystego mniejszości narodowej.

„Najwyraźniej nie ma wątpliwości co do edukacji. Jednym z obowiązków rządu jest zapewnienie obywatelom naszego kraju, którzy pochodzą z określonego kręgu kulturowego, dostępu do edukacji w tym języku. Oczywiście zachęca się do bardzo dobrej znajomości języka litewskiego z tego prostego powodu, że dzieci, które kończą szkołę, mogą podjąć odpowiednie studia wyższe i zintegrować się z rynkiem pracy” — powiedział Paluckas.

ZOBOWIĄZANIA KRAJU

Według premiera interesy mniejszości narodowych muszą być brane pod uwagę zgodnie z międzynarodowymi zobowiązaniami kraju.

Prawa dla Polaków na Litwie, w tym też dotyczące nazwisk, Litwa zapowiedziała w Traktacie o przyjaznych stosunkach i dobrosąsiedzkiej

współpracy podpisanym 26 kwietnia 1994 r. w Wilnie. Podczas ratyfikacji traktatu pół roku później Gediminas Kirkilas podkreślał, że to „wybór pomiędzy polityką europejską a wschodnią”.

Z kolei Ustawa o mniejszościach narodowych została przyjęta w ubiegłym roku przez Sejm ostatniej kadencji. Weszła w życie w styczniu. Zwolennicy podkreślają, że przez 14 lat Litwa nie miała żadnej ustawy i lepsza jest „jakaś”, aby było co nowelizować. Krytycy twierdzą, że ustawa nic nie zmienia i jest ustawą wadliwą.

Zgodnie z wynikami spisu ludności z 2021 r. Litwę zamieszkiwało ponad 2,8 mln osób, z czego 432 tys. należało do mniejszości narodowych. Polacy pozostają największą mniejszością narodową w kraju.

Według spisu na Litwie jest 183 400 Polaków (6,5 proc.), 141 100 Rosjan (5 proc.), 28 100 Białorusinów (1 proc.), 14 100 Ukraińców (0,5 proc.) i 16 100 innych narodowości (0,6 proc.).

Opr. J. B. na podst. BNS, inf. wł., KW

Jak taniej podróżować pociągiem? „Nie warto odkładać zakupu biletów”

Honorata Adamowicz

— W ubiegłym roku zaczęliśmy testować projekt dynamicznych cen na najpopularniejszej trasie Wilno-Kowno-Wilno. Od 14 kwietnia zaczniemy stosować tę innowację na innych trasach: Wilno-Kowno-Wilno, Kowno-Szawle-Kowno, Kowno-Mariampol-Kowno, Wilno-Troki-Wilno i Wilno-Varėna-Marcinkonys-Varėna-Wilno. Z tras tych korzysta ponad 50 proc. wszystkich pasażerów. Sprzedaż biletów jednorazowych z dynamicznymi cenami rozpocznie się 14 kwietnia, a podróże — miesiąc później, czyli od 14 maja — mówi w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” Olga Malaškevičienė, rzeczniczka prasowa Kolei Litewskich.

DYNAMICZNE CENY NA 20 POŁĄCZEŃ

Jak wskazuje nasza rozmówczyni, dynamiczne ceny zostały od lata wprowadzone na 20 połączeń na najpopularniejszej trasie Wilno-Kowno-Wilno. Jak zauważa, dynamiczne ceny dają mieszkańcom możliwość tańszego podróżowania i pozwalają firmie na bardziej efektywne zarządzanie przepływem pasażerów w oparciu o wcześniej zaplanowaną liczbę pasażerów.

Przed wprowadzeniem dynamicznych cen zdecydowana większość pasażerów (83 proc.) kupowała bilety w dniu wyjazdu, głównie korzystając z biletów jednorazowych. W okresie testowym sprzedaż biletów zakupionych z wyprzedzeniem wzrosła niemal trzykrotnie.

ZNIŻKI POZOSTAJĄ

Pasażerowie będą mogli zapoznać się także z ofertą biletów zniżkowych.

— Wprowadzenie dynamicznych cen nie ma wpływu na istniejące

Kupując z wyprzedzeniem, zapłacimy mniej — od połowy kwietnia LTG Link wprowadza dynamiczne ceny na czterech kolejnych trasach, które są najpopularniejsze wśród pasażerów Kolei Litewskich.

zniżki i ulgi handlowe. Żadna z nich nie zostanie zniesiona. Osoby w wieku 70-80 lat oraz studenci mogą nadal korzystać z 50-procentowej zniżki, zaś seniorzy w wieku powyżej 80 lat ze zniżki 80-procentowej. Dzieci w wieku szkolnym otrzymują 30 proc. zniżki, natomiast 20 proc. przysługuje posiadaczom Karty Rodzinnej. W wypadku pasażerów o indywidualnych potrzebach stosowane są zniżki zgodnie z przepisami ustawy o ulgach transportowych. Średnio około 30 proc. pasażerów podróżuje pociągiem z ulgami i zniżkami — podkreśla Olga Malaškevičienė.

W OSTATNIEJ CHWILI BILETY MOGĄ ZDROŻEĆ

Nasza rozmówczyni podkreśla, że nie warto odkładać zakupu biletów na ostatnią chwilę, bo w dniu wyjazdu bilety na bardziej zatłoczone pociągi mogą być o ok. 10 proc. droższe od ceny regularnej.

Od 14 kwietnia zaczniemy stosować tę innowację na innych trasach: Wilno-Kowno-Wilno, Kowno-Szawle-Kowno, Kowno-Mariampol-Kowno, Wilno-Troki-Wilno i Wilno-Varėna-Marcinkonys-Varėna-Wilno. Z tras tych korzysta ponad 50 proc. wszystkich pasażerów.

Regularna cena biletu z Wilna do Kowna w drugiej klasie wynosi 8 euro. Przy zakupie z wyprzedzeniem najniższa cena może wynosić około 5 euro. Jeśli pociąg jest bardziej zatłoczony, zakup w ostatniej chwili może skutkować ceną 8,80 euro w drugiej klasie. Na trasie Wilno-Kowno-Wilno pociągi kursują około 40 razy dziennie, więc pasażerowie mogą wybrać inny, mniej zatłoczony pociąg, który zachowa regularną taryfę lub będzie tańszy. ■

Przed wprowadzeniem dynamicznych cen zdecydowana większość pasażerów (83 proc.) kupowała bilety w dniu wyjazdu, głównie korzystając z biletów jednorazowych **Fot. Marian Paluszkiewicz**

Nauka poprzez zabawę: DKP zaprasza na wyjątkowe warsztaty z robotyki Lego

Honorata Adamowicz

To świetna okazja, by rozwijać kreatywność, logiczne myślenie i jednocześnie dobrze się bawić — zapewniają organizatorzy.

ZADANIA DOPASOWANE DO MOŻLIWOŚCI UCZESTNIKÓW

— Na zajęciach Klubu Robota dzieci rozwijają kompetencje przyszłości poprzez budowę i programowanie robotów z klocków Lego. Podczas dobrej zabawy poszerzają swoje umiejętności poznawcze, społeczne i techniczne — mówi w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” Michał Łaba, kierownik firmy Klub Robota, organizator warsztatów.

Dzieci, w zależności od wieku i umiejętności, pracują przy komputerach na zestawach Lego WeDo 2.0. Dzięki temu każde dziecko ma szansę na naukę i rozwój umiejętności dopasowane do jego możliwości.

— Realizując zadania zgodnie z instrukcją, uczestnicy rozwijają zdolność myślenia przyczynowo-skutkowego — dostrzegają, jaki wpływ na konstrukcję ma każdy ich krok. Dodatkowo obserwują, co się dzieje z robotem, gdy celowo lub przez pomyłkę nie zastosują się do wskazówek. Przekształcając cyfrową instrukcję we własnoręcznie zbudowaną konstrukcję z klocków i elektroniki dzieci rozwijają myślenie i wyobraźnię przestrzenną. Następnie korzystając ze zdobytej wiedzy i tworząc robota własnego pomysłu, uczą się kreatywności i umiejętności radzenia sobie z trudnościami napotkanymi podczas konstruowania — wymienia zalety warsztatów Michał Łaba.

TO NIE TYLKO MIEJSCE, GDZIE SIĘ BAWI KLOCKAMI

Jak podkreśla organizator wydarzenia, warsztaty z robotyki Lego to nie tylko miejsce, w którym dzie-

ci się bawią klockami — to przestrzeń, w której ważne jest rozwijanie kluczowych umiejętności poznawczych, społecznych i technicznych. Rozmówca zaznacza, że praca w zespole, ma wpływ na zdolności negocjacyjne i umiejętności współpracy z innymi — dzieci pracują wspólnie nad projektem, dzielą się zadaniami, przekonują do swojego pomysłu innych.

— Uczestnicy rozwijają również swoje kompetencje techniczne i cyfrowe. Budują wiele typów robotów: pojazdy, roboty zwierzęta i urządzenia wykorzystywane np. w przemyśle. Poznają, w jaki sposób roboty się poruszają i dlaczego reagują na nasze polecenia. Podczas każdego warsztatu dzieci korzystają z tradycyjnych laptopów. Wykorzystując umiejętność obsługi komputera, uczą się podstawowej komunikacji z robotami, poznają ich język w formie obrazkowych bloków i potrafią wydać im proste komendy — podkreśla Michał Łaba, zachęcając do udziału w wyjątkowych zajęciach.

Warsztaty odbędą się w Domu Kultury Polskiej w Wilnie — 20 marca o godz. 9:00, 11:00 i 13:00 oraz 21 marca o godz. 9:00 i 11:00. Bilety (7 euro) do nabycia w DKP, pokój 203 // Grupowe rezerwacje pod nr tel. +370 614 74 580.

Projekt jest finansowany przez Ambasadę Rzeczypospolitej Polskiej w Wilnie.

Realizując zadania zgodnie z instrukcją, uczestnicy rozwijają zdolność myślenia przyczynowo-skutkowego — dostrzegają, jaki wpływ na konstrukcję ma każdy ich krok **Fot. DKP**

Dominika Baniewicz w piątce najlepszych młodych sportowców Europy

Honorata Adamowicz

Wśród piątki finalistów znalazła się Dominika Baniewicz, B-Girl Nicka, srebrna medalistka Igrzysk Olimpijskich w Paryżu. W końcowej klasyfikacji B-Girl Nicka zajęła czwarte miejsce.

— Jesteśmy bardzo szczęśliwi, że Dominice udało się znaleźć w gronie pięciu najlepszych sportowców w Europie. Cieszę się, że breakdancer spotkał się z takim uznaniem — dzieli się w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” Alina Baniewicz, mama Dominiki.

SPOSÓB NA ZACHĘCENIE MŁODYCH SPORTOWCÓW

Patricija Užienė, rzeczniczka prasowa Narodowego Komitetu Olimpijskiego Litwy w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” powiedziała, że wygrana Baniewicz w igrzyskach olimpijskich jest bardzo dużym osiągnięciem dla Litwy.

— Ostatni raz Litwa otrzymała taką nagrodę ponad 10 lat temu. Wszyscy pamiętamy, jak wówczas Europa zachwyciła się talentem Rūty Meilutytė, która została mistrzynią olimpijską w wieku zaledwie 15 lat. W 2012 r. mistrzyni olimpijska Rūta Meilutytė została uznana za najlepszą pływaczkę, a następnie zdobyła nagrodę ponownie w 2013 r., gdy została mistrzynią i rekordzistką świata dorosłych. Nagroda ta została ustanowiona przez Stowarzyszenie Europejskiego Komitetu Olimpijskiego jako sposób na zachęcenie najlepszych młodych sportowców w Europie, promowanie ruchu olimpijskiego, wspieranie ich kariery sportowej, która w młodym wieku nie jest łatwa do kontynuowania długotrwale i silnej kariery. Jest to wielkie uznanie nie tylko dla Litwy, ale także dla całego breakdance’a, dla społecz-

Stowarzyszenie Europejskich Komitetów Olimpijskich (EOC) wybrało najlepszego młodego europejskiego sportowca.

Wyniki głosowania na najlepszych sportowców zostały ogłoszone podczas uroczystej gali we Frankfurcie, w której udział wzięła też Dominika Baniewicz **Fot. EOC**

ności sportowej i sportowcy są z tego powodu bardzo szczęśliwi — zaznacza Patricija Užienė.

Viviana Marton z Węgier została wybrana najlepszą młodą zawodniczką Europy 2024 w taekwondo. Złota medalistka Igrzysk Olimpijskich w Paryżu zdobyła 57,14 proc. głosów oddanych przez Europejskie Narodowe Komitety Olimpijskie.

FENOMENALNE OSIĄGNIĘCIA

— Osiągnięcia Baniewicz są niesamowite, to po prostu fenomen. Litwa jest bardzo dumna z jej osiągnięć. To, co robi, jej poświęcenie dla tego sportu jest niesamowite. Wystarczy spojrzeć na jej wyniki. Zdobyła srebro olimpijskie, ma tytuł mistrzyni świata i europejskie trofeum w swojej kolekcji. To są najwyższe góry, na jakie może się wspiąć w tym sporcie — ocenia Patricija Užienė.

Wyniki głosowania na najlepszych zawodników zostały ogłoszone podczas uroczystej gali we

Frankfurcie, gdzie obecnie odbywa się 54. Zgromadzenie Ogólne Stowarzyszenia Europejskich Komitetów Olimpijskich. Każdy finalista otrzymał również stypendium, a zdobywczyńi czwartego miejsca, Dominika Baniewicz, otrzymała 3 tys. euro. Zdobywca pierwszego miejsca otrzymał 15 tys. euro, a zdobywcy drugiego i trzeciego miejsca otrzymali po 8 tys. euro.

Przypomnijmy, że 17-letnia Polka z Wilna Dominika Baniewicz, czyli B-girl Nicka w 2024 r. wywalczyła srebrny medal XXXIII Letnich Igrzysk Olimpijskich w Paryżu. Uczennica Gimnazjum im. św. Jana Pawła II jest mistrzynią świata i Europy w breakingu. Dominika jest pierwszą Polką, która zdobyła olimpijski medal dla Litwy po rozpadzie Związku Sowieckiego. Jest to drugie srebro i czwarty litewski medal paryskiej olimpiady. ■

„Macierz Szkolna”: Dążąc do zmian — najważniejsze nie zaszkodzić

Justyna Giedrońc

— Nie zgadzamy się na zwiększanie liczby godzin języka litewskiego, jeżeli miałyby to być kosztem języka ojczystego — mówi Krystyna Dzierżyńska, prezes Stowarzyszenia Nauczycieli Szkół Polskich na Litwie „Macierz Szkolna”.

ZMIANY DOTYCZĄ NAUCZANIA W KLASACH POCZĄTKOWYCH

W nowym projekcie programu kształcenia ogólnego resort oświaty sugeruje szkołom mniejszości narodowych zrezygnowanie z nauczania niektórych przedmiotów na korzyść nauczania państwowego języka litewskiego. Zmiany dotyczą nauczania w klasach początkowych.

Resort zaznacza, że plan projektu będzie omówiony i uzgodniony ze stronami zainteresowanymi. Zastrzeżenia można zgłaszać do 18 marca. Zatwierdzony program edukacyjny będzie obowiązywać przez kolejne dwa lata. Na jego podstawie szkoły przygotowują własne plany edukacyjne.

„W szkołach mniejszości narodowych, tak samo jak w szkołach z litewskim językiem nauczania, obowiązuje ten sam ogólny program nauki języka litewskiego i literatury. Jednak dotychczas w klasach początkowych szkół mniejszości narodowych było za mało lekcji z tych przedmiotów. Dlatego proponujemy wyrównać liczbę godzin przeznaczonych na naukę języka litewskiego, nie zwiększając obciążeń uczniów oraz nie zmniejszając liczby godzin przeznaczonych na naukę języka ojczystego” — głosi opublikowany przez ministerstwo komunikat.

Zaznacza się też, że szkoły według własnego uznania będą mogły zdecydować, zamiast których przedmiotów

Ministerstwo Oświaty, Nauki i Sportu twierdzi, że w polskich szkołach powinno być więcej lekcji języka litewskiego.

Resort oświaty, nauki i sportu sugeruje szkołom mniejszości narodowych zrezygnowanie z nauczania niektórych przedmiotów na korzyść nauczania państwowego języka litewskiego

Jak stwierdzono w raporcie, proponowany górny limit czasu przeznaczonego na pracę domową jest orientacyjny i powinien zwrócić uwagę nauczycieli na liczbę zadawanych do domu zadań.

będzie wykładany język litewski. W ten sposób liczba lekcji z języka litewskiego i literatury będzie taka sama, zarówno w szkołach mniejszości narodowych, jak i w szkołach z litewskim językiem nauczania.

KWESTIA PRIORYTETOWA

Resort podkreśla, że ustawa o oświacie zobowiązuje do poświęcenia na naukę języka państwowego nie mniej godzin niż na naukę języka mniejszości narodowej.

— Nie zgadzamy się na zwiększanie liczby godzin języka litew-

skiego, jeżeli miałyby to być kosztem języka ojczystego. Byłoby to niesprawiedliwe wobec szkół mniejszości narodowych, a w tym wypadku wobec szkół polskich. Zwiększenie godzin nauczania języka litewskiego odbywałoby się faktycznie kosztem innych lekcji. Ministerstwo zastrzega, że nie mogą być wykorzystane godziny przeznaczone na nauczanie matematyki, co jest logiczne. Nie mogą też być wykorzystane na ten cel godziny WF-u. No więc zostaje jedynie język ojczysty, na którego nauczanie obecnie mamy więcej godzin. Czyli najprościej — rezygnujemy z nauczania języka ojczystego na rzecz języka litewskiego. Rozumiem, że jedno i drugie jest bardzo ważne, ale przecież język ojczysty w klasach początkowych to kwestia priorytetowa — w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” Krystyna Dzierżyńska ocenia sytuację.

12.>>>

**PROBLEMY ZOSTANĄ OMÓWIONE
Z OŚWIATOWCAMI**

Strony zainteresowane mogą zgłaszać swoje uwagi i zastrzeżenia można do 18 marca.

— Oczywiście skierujemy w tej sprawie pismo do ministerstwa oświaty, a nawet do najwyższych władz. W ubiegłym roku też była mowa o zwiększaniu nauczania w języku litewskim oraz propozycja zakładania w szkołach polskich klas z litewskim językiem nauczania. Druga strona nie słyszy tego, o czym my mówimy: najpierw narzędzia do nauczania języka litewskiego dla nauczycieli i uczniów, a potem mogą być wszystkie inne reformy. Walka o to się nie zmienia od 35 lat — komentuje rozmówczy-ni „Kuriera Wileńskiego”.

Zaznacza, że w najbliższym czasie na posiedzeniu zarządu zaistniałe problemy zostaną omówione z oświatowcami pracującymi w szkołach polskich na Litwie.

— Musimy wypracować jedno zdanie w tym temacie, więc nale-

ży zasięgnąć informacji u dyrektorów szkół, którzy znają problem siatki godzin bezpośrednio, u podstaw. Tym bardziej, że w komunikacie ministerstwa na dyrektorów jest scedowane podjęcie wiążących decyzji.

Poruszenie i niepokój są naprawdę duże, ponieważ zapowiedziane zmiany rzutują na dalsze losy naszych dzieci. Tak więc, dążąc do zmian, najważniejsze nie zaszkodzić — mówi prezes Stowarzyszenia Nauczycieli Szkół Polskich na Litwie „Macierz Szkolna”.

**ZAKTUALIZOWANY
I ROZSZERZONY PROJEKT**

Projekt ogólnych planów edukacyjnych zakłada również efektywniejsze regulacje obciążenia uczniów nauką, bardziej odpowiedzialne zadawanie prac domowych oraz kontrolę i koordynowanie w szkole ilości zadawanych prac domowych.

„Zaleca się, aby średni czas poświęcony na odrabianie prac domowych w klasach początkowych

nie przekraczał 40 minut dziennie. Uwzględniając indywidualne potrzeby ucznia, czas przeznaczony na pracę domową może być zwiększony maksymalnie o 20 proc.” — czytamy w komunikacie.

Jak stwierdzono w raporcie, proponowany górny limit czasu przeznaczonego na pracę domową jest orientacyjny i powinien zwrócić uwagę nauczycieli na liczbę zadawanych do domu zadań.

Projekt zakłada też wprowadzenie obowiązku przekazywania uczniom przez nauczycieli skutecznej informacji zwrotnej po dokonaniu oceny, a także stworzenie warunków, w których uczniowie i rodzice, jeśli sobie tego życzą, będą mogli zapoznać się z zadaniami podlegającymi ocenie i pracą wykonaną przez ich dzieci. Zaktualizowano również zasady dotyczące organizacji kształcenia poza środowiskiem szkolnym. Dopracowano formy organizacyjne zajęć poza szkołą, wymogi dotyczące liczby kadry towarzyszącej uczniom na wycieczkach itp. ■

Fot. Marian Paluszkiewicz

Ustawa o oświacie zobowiązuje do poświęcenia w szkole na naukę języka państwowego nie mniejszej liczby godzin niż na naukę języka mniejszości narodowej

Czy Litwa wygra na wojnie celnej?

Donald Trump wprowadził cła dla towarów z Kanady, Meksyku oraz Chin. Następna w kolejce jest Unia Europejska. Ekonomista Aleksandras Izgorodinas sądzi, że Litwa na wprowadzeniu amerykańskich ceł nie straci, a może nawet polepszyć swe wyniki.

Antoni Radczenko

4 marca weszły w życie 25-procentowe cła dla towarów z Kanady oraz Meksyku. Wyjątkiem objęto tylko sprowadzaną z Kanady ropę naftową, na którą nałożono 10-procentowe cło. W przypadku Chin cła są na poziomie 10 proc. Wcześniej prezydent USA zapowiedział, że od 1 kwietnia 2025 r. zostaną wprowadzone cła na towary z Unii Europejskiej.

Prezydent Litewskiej Konfederacji Przemysłowców, Vidmantas Janulevičius, sądzi, że w przypadku wprowadzenia ceł na poziomie 25 proc. PKB Litwy spadnie o mniej więcej 0,3-0,5 proc. Jego zdaniem spadek będzie można skompensować przy pomocy innych rynków.

„ZAZWYCZAJ TAKĄ WOJNĘ PRZEGRYWAJĄ OBE STRONY”

Premier Gintautas Paluckas poinformował, że cła negatywnie wpłyną wyłącznie na konkretne spółki. „Litwa odczuje pewien wpływ. Przede wszystkim odczują konkretne firmy, które eksportują produkcję do USA. Nasz obrót eksportu do USA wynosi 1,7 mld euro. Części towarów nie da się zamienić, więc po prostu wzrośnie ich cena. Inne spółki znajdują alternatywne rynki” — wyjaśnił sytuację premier.

Zdaniem premiera negatywne skutki wojny celnej USA z UE w pierwszej kolejności odczują mieszkańcy Stanów Zjednoczonych. „Takie wojny były już w przeszłości. Tym razem jednak zadziałała inna logika ekonomiczna i w najbliższym czasie zobaczymy rezultat” — powiedział Paluckas.

Wcześniej Gitanas Nausėda również wypowiedział się w sprawie możliwych ceł. „Jeszcze nie było w historii wojny celnej, na

Cła na poziomie 25 proc. są raczej presją polityczną i psychologiczną, a nie ekonomiczną — tłumaczy Aleksandras Izgorodinas. Fot. Žygimantas Gedvila, ELTA

której ktokolwiek by wygrał. Zazwyczaj taką wojnę przegrywają obie strony. Tym niemniej, USA postanowiły zrealizować zasadę »America First« w polityce ekonomicznej” — mówił w ubiegłym tygodniu prezydent Litwy.

Premier RP Donald Tusk nie sądzi, aby amerykańskie cła znacząco wpłynęły na gospodarkę Polski. „Bardzo szybko poprosiłem o raport, kto ucierpi na tych ewentualnych cłach najbardziej, na ile zagrożony jest nasz przemysł. Na pewno to będzie dotkliwie, no bo jesteśmy kooperantami, jeśli chodzi o przemysł samochodowy. Jeśli chodzi o skalę, to nie przekroczy to wpływu rządu 0,1 PKB w Polsce” — oświadczył polityk.

PRESJA POLITYCZNA, A NIE EKONOMICZNA?

— Wszystko będzie zależało od tego, jakie zostaną wprowadzone cła. W moim przekonaniu zostaną wprowadzone cła 25-proc. na samochody oraz 10-proc.

na pozostałe produkty. W takim przypadku strefie euro nic nie grozi. Nawet nie trzeba będzie korygować prognozy ekonomicznej dla Litwy i strefy euro. Spółki strefy euro bez problemu poradzą sobie z 10-proc. cłami, ponieważ zaczną one szukać tańszych rynków pracy do wyprodukowania odpowiednich elementów. To dotyczy przede wszystkim spółek niemieckich. Sądzę, że tutaj Litwa tylko może wygrać poprzez oferowanie swych usług. W przypadku samochodów to europejscy producenci już od dawna mają fabryki w Stanach Zjednoczonych, dlatego cła na poziomie 25 proc. są raczej presją polityczną i psychologiczną, a nie ekonomiczną. Jeśli zostanie wcielony w życie ten scenariusz, to wówczas prognoza pozostanie taka sama, a być może nawet wskaźniki gospodarcze będą lepsze niż zakładano — komentuje dla „Kuriera Wileńskiego” Aleksandras Izgorodinas, ekonomista banku Citadele.

14.>>

W roku ubiegłym wzrost PKB był na poziomie 2,6 proc., zgodnie z prognozami banku w roku bieżącym wzrost PKB ma być na poziomie 2,9-3 proc. Litwa ma też odnotować najlepszy wskaźnik spośród wszystkich krajów bałtyckich. Średni wzrost w strefie euro w roku 2024 wynosił 0,7 proc.

SPOWOLNIONY WZROST, RECESJI NIE BĘDZIE

Istnieje też mniej pozytywny scenariusz dla Litwy i Europy.

— W przypadku, gdy Stany Zjednoczone wprowadzą 25-proc. cło na wszystkie towary z Unii Europejskiej, to wówczas rynek unijny to odczuje. Jeśli chodzi o strefę euro, to na pewno wzrost spadnie do 1 proc. PKB. To oznacza, że może zacząć się recesja. Na

Prezydent Litewskiej Konfederacji Przemysłowców, Vidmantas Janulevičius, sądzi, że w przypadku wprowadzenia ceł na poziomie 25 proc. PKB Litwy spadnie o mniej więcej 0,3-0,5 proc. Jego zdaniem spadek będzie można skompensować przy pomocy innych rynków.

Litwie sytuacja jest odmienna. Tutaj też będzie spadek o 1 proc., ale to oznacza, że recesji nie będzie, a będzie tylko spowolniony wzrost na poziomie 2 proc. PKB — ocenia Aleksandras Izgorodinas.

Komisja Europejska 4 marca wyraziła zaniepokojenie decyzją administracji prezydenta Stanów Zjednoczonych. Rzecznik prasowy KE Olof Gill zauważył, że „podsunięcie to grozi zakłóceniem globalnego handlu”. „Wzywamy Stany Zjednoczone do ponownego rozważenia swojego podejścia i pracy na rzecz wspólnego, opartego na zasadach rozwiązania, które przyniesie korzyści wszystkim stronom” — zaapelował rzecznik prasowy.

Chiny w reakcji na ogłoszone cła wprowadziła własne. od 10 marca produkty spożywczo-rolne Stanów Zjednoczonych zostaną obłożone cłami w wysokości 10-15 proc. Chiński resort finansów zapowiedział, że złoży skargę do Światowej Organizacji Handlu w związku z jednostronnym wprowadzeniem „środków celnych”.

Kilka godzin przed wejściem ceł na towary z Kanady premier tego kraju zapowiedział, że nie będzie beczynnym przyglądał się jednostronnym decyzjom USA. „Kanada nie przymknie oczu na tę niesprawiedliwą decyzję” — oświadczył Justin Trudeau. ■

Nawet 6 mln euro na obiekty kultury

Minister kultury Šarūnas Birutis zatwierdził program finansowania dotyczący nieruchomości ważnych dla kultury na lata 2025-2027. W tym roku przyznano 6 mln 163 tys. euro. Tegoroczny program skupi się na przyspieszeniu i zakończeniu już rozpoczętych prac zarządczych: planowane jest zakończenie prac badawczych, projektowych i zarządczych w 47 obiektach.

„Odnowiony program jest całym krokiem naprzód w naszych wysiłkach na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego Litwy i zaprezentowania jego różnorodności. Koncentrując się na zakończeniu już rozpoczętych prac, otwieramy drzwi do nowych projektów obejmujących mniejszości narodowe, inżynierię techniczną, osiedla i dziedzictwo sakralne we wszystkich regionach kraju” — powiedział minister kultury Šarūnas Birutis.

Prace będą prowadzone w 45 regionach kraju, 5 diecezjach i 2 archidiecezjach.

Program zarządzania dziedzictwem kulturowym na lata 2025-2027 obejmuje 156 obiektów dziedzictwa kulturowego (127 kontynuowanych obiektów i 29 nowych obiektów), w których prowadzone będą prace badawcze, projektowe i zarządcze. Lista obiektów w Programie Dziedzictwa (lit. Paveldotvarkos programa) obejmuje 38 zabytków kultury.

Realizowany obecnie program obejmuje znaczną liczbę obiektów wybranych w ramach realizacji postanowień Umowy między Republiką Litewską a Stolicą Apostolską o współpracy w dziedzinie edukacji i kultury: 51 kontynuowanych i 2 nowe obiekty dziedzictwa sakralnego oraz 14 kontynuowanych obiektów, w których zostaną zainstalowane techniczne środki ochrony.

Zarządcy również przyczyniają się do sukcesu tego programu. Ich wkład rośnie z roku na rok i w tym roku wynosi 1,7 mln euro, czyli prawie 200 tys. euro więcej niż w roku ubiegłym.

Opr. J.B. na podst. KM

Donald Trump wprowadził cła dla towarów z Kanady, Meksyku oraz Chin
Fot. EPA-ELTA

Emancypacja kobiet na Litwie miała przeciwników, ale udała się

Apolinary Klonowski

Litwinki i Polki mieszkające na tych terenach angażowały się w walkę o swoje prawa na długo przed ustanowieniem wspomnianego święta.

Święto to wywodzi się z ruchów emancypacyjnych kobiet na początku XX w. W 1910 r. na konferencji w Kopenhadze socjalistki podjęły decyzję o jego obchodach, jednak nie ustalono wówczas konkretnej daty. W późniejszych latach 8 marca zaczęto łączyć z różnymi wydarzeniami, m.in. z rzekomym strajkiem pracownic włókienniczych w 1857 r. oraz protestami podczas rewolucji lutowej w Rosji.

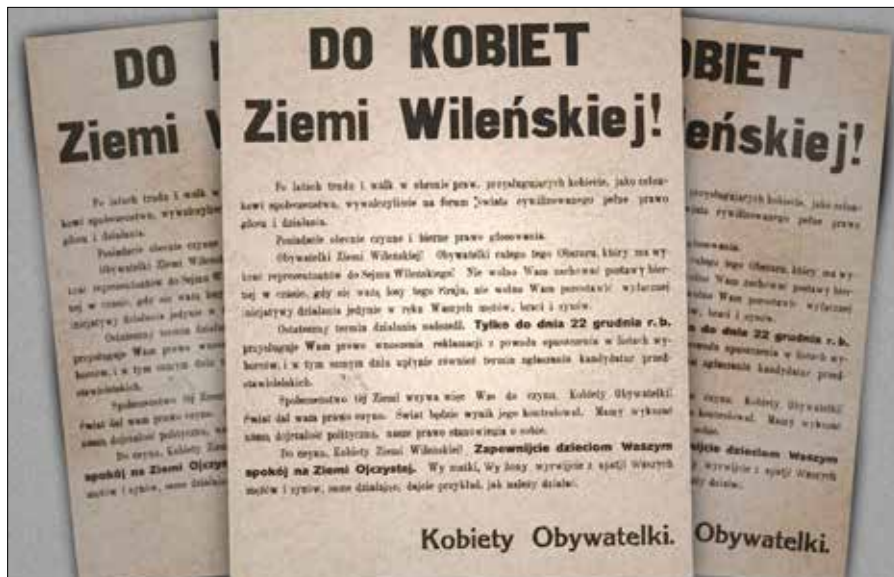
W ZSRR Dzień Kobiet stał się jednym z narzędzi propagandy komunistycznej i świętem państwowym, świętem kobiet budujących komunizm — w Rosji do dzisiaj jest dniem wolnym od pracy. W ten sposób 8 marca utorował sobie drogę także w innych krajach — chociaż ONZ zastrzega, że każdy kraj może obchodzić Dzień Kobiet wedle lokalnej tradycji.

STOWARZYSZENIE LITEWSKICH KOBIET

Tymczasem na Litwie ruchy emancypacyjne były wcześniej. Kluczową rolę odegrały tajne szkoły prowadzone przez kobiety po powstaniu styczniowym, które wspierały rozwój języka litewskiego i polskiego w opozycji przeciwko rusyfikacji. Postulowaną pracą organiczną, pracą u podstaw wykonywały najczęściej właśnie kobiety.

W 1896 r. litewscy socjaldemokraci ogłosili pierwszy program polityczny, w którym znalazły się postulaty równouprawnienia kobiet i mężczyzn (później dołączył postulat praw wyborczych). Natomiast w 1905 r. powstało Stowarzyszenie Litewskich Kobiet dla Obrony Praw Kobiet

Międzynarodowy Dzień Kobiet, oficjalnie ustanowiony w 1910 r., miał swoje korzenie w ruchach socjalistycznych (nie mylić z komunizmem).

Litewskie kobiety brały udział w Wielkim Sejmie Wileńskim — nie znaczyło to jednak, że ich prawa są już zapewnione Fot. NAC, opr. red., fotomontaż A.K.

(lit. Lietuvos moterų susivienijimas moterų teisėms ginti).

Zresztą, należy wspomnieć, że w tym samym roku zebrał się Wielki Sejm Wileński. W obradach wzięły udział m.in.: Felicija Bortkevičienė, Ona Brazauskaitė-Mašiotienė czy Gabrielė Petkevičaitė-Bitė, późniejsza przewodnicząca Sejmu Litwy w 1920 r. i kandydatka na prezydentkę kraju (startowały na ten urząd wtedy dwie kobiety). Podczas obrad Wielkiego Sejmu Wileńskiego zagwarantowano równouprawnienie obu płci. Niestety, 13 lat później, w 1917 r., w Radzie Litwy, która ogłosiła niepodległość, nie było już żadnej kobiety.

„ŽEMAICIŲ IR LIETUVOS APŽVALGA“

Nie wszystkie środowiska przychylnie patrzyły na zmiany społeczne. W 1893 r. litewska katolicka gazeta „Žemaicijų ir Lietuvos Apžvalga. Katalikiskas laikraštis“ (pisownia oryginalna, pol. „Przegląd Żmudzinów i Litwinów. Gazeta katolicka“) krytykowała kobiety dążące do edukacji i niezależności.

„Dzisiaj niektóre nasze panny czy też kobiety ledwo nauczą się kilku słów po rosyjsku czy polsku, od razu siebie uważają za »bardziej uczoną« lub »mądrzejszą«. Wówczas taka tnie na łbie włosy, szyje sobie jakieś dziwne łachy i zakłada siodło, inaczej mówiąc, staje się »panią« [...]”.

Pomimo takich opinii kobiety nie rezygnowały z walki o swoje prawa. Przełomowy był rok 1906, gdy odbyły się pierwsze wybory do rosyjskiej Dumy Państwowej. To wydarzenie pobudziło także kobiety do działania, a wśród aktywistek znalazła się Eliza Orzeszkowa. Pisała pierwsze odezwy w imieniu „kobiet-obywatelek tej ziemi, Polek i Litwinek”.

Dzisiaj warto pamiętać, że Litwa i Polska były jednymi z pierwszych krajów w Europie, które przyznały kobietom prawa wyborcze — wraz z odzyskaniem niepodległości w 1918 r. Było to ukoronowanie wielodekadowych starań. Wtedy był to temat dość nowy, na przykład we Francji kobiety uzyskały prawa wyborcze dopiero w 1944 r.

Napodst.inf.wł.,mat.pras.,E.O.,UW

Trzecia rocznica inwazji rosyjskiej na Ukrainę. Odwiedziny Domu Polonii w Pułtusk

Z okazji trzeciej rocznicy wojny w Ukrainie odwiedzam Dom Polonii w Pułtusk, który stał się domem dla zasłużonych działaczy organizacji polskich na Ukrainie a także uchodźców, którzy z przyczyn oczywistych, nie mogą teraz powrócić do swych domów.

Pułtusk uzyskał prawa miejskie w 1257 r. To prawie 20-tysięczne miasto położone jest w województwie mazowieckim, na skraju Puszczy Białej, w Dolinie Dolnej Narwi. Pułtusk to także miasto biskupów płockich. Ich rezydencja mieściła się w tamtejszym zamku od XIV w. Dziś zamek ten jest własnością Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” i wraz z przyległymi terenami stał się Domem Polonii.

DOM DLA POLAKÓW Z CAŁEGO ŚWIATA

Pułtusk i Dom Polonii odwiedzałem wielokrotnie. Ostatni raz byłem tam w końcu lutego br., w przeddzień trzeciej rocznicy inwazji rosyjskiej na Ukrainę. Umówiłem się na spotkanie z Antonim Stefanowiczem, wieloletnim prezesem Związku Polaków na Ukrainie.

— Jestem tu nieprzerwanie od 14 marca 2022. Byłem tylko raz w Kijowie, w październiku 2022 r. Obecnie nie mam tam już nikogo z rodziny. Boję się tam jechać, bo mam swoje lata i nie czuję się zbyt dobrze. Gdyby więc tam coś złego mi się stało, nie uniknąłbym problemów i ewentualnych kłopotów — przyznaje Antoni Stefanowicz.

Takich jak on — zasłużonych działaczy organizacji polskich na Ukrainie — jest aktualnie w Domu Polonii prawie 60. Jest on bowiem domem dla wszystkich Polaków z całego świata. Aktualnie przebywa tam, obok wspomnianych Polaków z Ukrainy, również 80 repatriantów z Kazachstanu. Są oni w Pułtusk w ramach umowy z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych i Administracji. Od roku 2017 prowadzony jest tam ośrodek adaptacyjny dla repatriantów. Pobyt adaptacyjny trwa tam od 3 do 6 miesięcy.

KOSZTY UTRZYMANIA GOŚCI Z UKRAINY

Drugą grupę gości Domu Polonii w Pułtusk stanowią uchodźcy z Ukrainy. To są w większości działacze organizacji polskich. Są tam m.in. prezesi innych mniejszych organizacji polskich: z Charkowa, Mariupola, Żytomierza czy Zaporozża i wielu innych miejscowości i ośrodków. Niestety, w wielu ich dawnych domach w Ukrainie mieszkają dziś Rosjanie. Tak jest np. w Mariupolu.

Gości z Ukrainy wspiera państwo polskie poprzez finansowanie ich pobytu. Jest to także obowiązek moralny Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”, które jest właścicielem Domu Polonii w Pułtusk. Ta pomoc jest dziś szczególnie potrzebna i nieodzowna, choć koszty

utrzymania ciągle rosną. Utrzymanie gości w Domu Polonii w Pułtusk to trzy posiłki i nocleg, co kosztuje dziś 70 zł brutto za osobobdzień. Kwotę tę opłaca wojewoda mazowiecki. Płacą też sami beneficjenci. I tak, dorosła osoba wpłaca około 1 600 zł miesięcznie. Płaci również za każde swoje dziecko 500 zł miesięcznie. Zwolnieni z opłat są natomiast emeryci oraz inwalidzi. Dla nich pomoc jest stuprocentowa.

POMOC RZECZOWA OD ZWYKŁYCH MIESZKAŃCÓW

W utrzymaniu Domu Polonii w Pułtusk pomagają także dobrzy ludzie. Jest to pomoc rzeczowa, np. proszek do prania czy żywność pełnowartościowa otrzymywana od jej producentów.

18.>>

■ Dom Polonii w Pułtusk

17.>>

Goście z Ukrainy to ludzie pracujący kilkanaście lat lub dłużej na rzecz naszej polskiej diaspory, dlatego ci nasi rodacy jak najbardziej zasługują na każdą pomoc w trudnych dla nich chwilach, kiedy rosyjskie rakiety i drony nadal przelatują każdego dnia nad ich ukraińskimi domami.

Warto jeszcze pamiętać o tym, że Rosjanie przed wybuchem wojny z Ukrainą mieli przygotowane listy proskrypcyjne. Były na nich nazwiska naszych rodaków i działaczy do likwidacji. Szczególnie dotyczyło to ludzi, którzy pełnili różne społeczne funkcje. O istnieniu tych list proskrypcyjnych wiemy na 100 proc. z różnych źródeł. Mamy więc obowiązek jako Polska i Macierz wspierać i pomagać im wszystkim.

„CZUJEMY SIĘ TUTAJ JAK W SANATORIUM”

Dzięki Antoniemu poznałem w Puławach państwa Gołybardów — Eugeniusza i jego żonę Irenę. Pan Eugeniusz to znany na Ukrainie i w tamtejszym środowisku polskim dziennikarz, ekonomista, konstruktor maszyn przemysłowych oraz nauczyciel języka polskiego.

— Zajmowałem się wcześniej, przez lata, popularyzacją polskiej kultury i sztuki, polityką na rzecz polsko-ukraińskiego zbliżenia i pojednania. W okresie tych lat do dnia obecnego ukazało się ponad 2 tys. moich artykułów. W wielu z nich wprowadzałem wątek polski. Wśród materiałów poświęconych Polsce i Polonii ukazały się m.in.: publikacje publicystyczne, kulturalno-oświatowe, reportaże, artykuły analityczne o problemach życia Polonii na Ukrainie oraz inne na rzecz wzajemnego zbliżenia i pojednania Polaków i Ukraińców, Polski i Ukrainy, a zwłaszcza w celu wykorzystania przez Ukrainę wielkiego doświadczenia Polski w sprawie transformacji społeczno-gospodarczych oraz wejścia do NATO i UE. W dniu agresji rosyjskiej na Ukrainę byłem na granicy Polski z Niemcami i Czechami. W Puławach jesteśmy z żoną od pół roku. Dostaliśmy tu pokój i czujemy się jak w sanatorium. Dbają o nas i nasze zdrowie — opowiada Eugeniusz Gołybard.

■ Puławsk. Aleja Polonii w centrum miasta

PERIODYCZNE SZCZYTNY ROSYJSKIEJ AGRESJI

Kiedy zaś zapytałem się pana Eugeniusza, ile jeszcze będzie trwała wojna, to usłyszałem:

— Nie brakuje chętnych, aby odpowiedzieć na to pytanie, ale większość ekspertów unika do-

kładnego zaznaczenia terminów, wykorzystując raczej emocje zamiast argumentów. Dzisiejsza wojna miała się zacząć w 2014 r., pisałem o niej siedem lat wcześniej w artykule pt. „W jakim kierunku kołysze się wahadło” na łamach „Українське Слово”.

19.>>

■ Puławsk. Wieża i ratusz miejski

18.>>

Opublikowałem wówczas wyraźne ostrzeżenie o zbliżającej się rosyjskiej agresji na Ukrainę i wskazałem datę rozpoczęcia wojny na rok 2015 lub 2014. W owej publikacji zaznaczyłem również, że szczyty agresji Rosji powtarzają się periodycznie co każde 83 (84) lata. Tak było, kiedy Rosja, zagarnawszy ogromne tereny Chin na północnym wschodzie, zaznaczyła ten fakt umową nierczyńską (1689 r.). I po następnych 83 latach Rosja dokonała pierwszego rozbioru Polski, a po kolejnych 83 latach rozpoczęła wojnę krymską (lata 1853-1855). Po następnych 83 (84) latach, przy wsparciu Rzeszy Hitlera, imperialistyczna Rosja Stalina rozpoczęła II wojnę światową, okupując połowę terenów Polski (1939). Upłynęły kolejne 83 lata i Rosja Putina wszczęła obecną bandycką wojnę (2022 r.), mając na celu likwidację niezależnego państwa ukraińskiego — wymienia Eugeniusz Gołybard.

ROSJA ZACZYNAŁA WOJNĘ BEZ POŚPIECHU, „PEŁZNĄC”

Jak zauważa rozmówca, ta wojna trwa już dziesiąty rok i końca jej nie widać. Można natomiast zaobserwować pewne tendencje w toku wydarzeń, w zachowaniu agresora i w dynamice reagowania świata na faktografię wojny.

— Po pierwsze, Rosja zaczynała wojnę powoli, bez pośpiechu, „pełznąc” — zbliżając się do Krymu niby wąż, żeby nie spłoszyć pogrążonego w wątpliwościach kierownictwa Ukrainy, w którym wówczas nie brakowało prorosyjskich zdrajców. Krym został podbiły przez jakichś nieznanych „zielonych ludzików”. Rosjanie uznali to za możliwość stopniowego rozpalania wojny w formie hybrydowej — niby wojna, niby nie, włącznie z bestialskim zabójstwem setek żołnierzy ukraińskich w „uzgodnionym korytarzu humanitarnym” z oblężonego Iłowajskiego w sierpniu 2014. Hybrydowo leniwy rodzaj wojny trwał prawie do końca 2021 r. Upodob-

Wieloletni prezes Związku Polaków na Ukrainie, inż. Antoni Stefanowicz

Eugeniusz Gołybard, dziennikarz, publicysta i konstruktor maszyn przemysłowych

niony został do chronicznej choroby, z lokalnymi zaostrzeniami — od czasu do czasu. Jednocześnie w środowisku ekspertów trwały jałowe debaty: czy Rosja pójdzie na Ukrainę na całego? A tymczasem Rosja stymulowała kolaborację, aktywizowała agenturę, wzmocniła antyukraińską propagandę na poziomie krajowym i międzynarodowym, przygotowując do natarcia 150-tysięczne wojsko. Kierownictwo Rosji uważało, że osiem lat ma wystarczyć dla przyzwyczajenia się nie tylko Ukraińców, ale i całego świata, do myśli o niezdolności narodu ukraińskiego do obrony własnej niezależności. Więc i tym

razem na Kremlu nikt nie spieszy się, aby zakończyć wojnę, lecz rozciągają tam gumę hybrydowego kłamstwa na kilka następnych lat, ponieważ uważają, że 37 mln Ukraińców przeciwko 140 mln Rosjan w dłuższej perspektywie nie ma szans, dlatego właśnie Rosjanie przedłużać będą tę wojnę — reasumuje Eugeniusz Gołybard.

Przeprowadziłem dłuższą rozmowę z panem Eugeniuszem Gołybardem. W przyszłości więc planuję też napisanie z tej rozmowy większego wywiadu.

Leszek Wątróbski

Fot. autor

Pani Irena Gołybard, obok jej mąż Eugeniusz i dalej Antoni Stefanowicz oraz Michał Kisiel — dyrektor Domu Polonii w Pułtusk

Polskie akcenty na 30. Wileńskim Festiwalu Filmowym „Kino pavasaris”

7 marca rozpoczyna się jubileuszowy 30. Wileński Festiwal Filmowy „Kino pavasaris”. Tradycyjnie już we współpracy z Instytutem Polskim w Wilnie w ramach festiwalu zostanie wyświetlonych kilka polskich filmów oraz odbędzie się spotkanie z polską reżyserką Agnieszką Holland. Festiwal potrwa do 23 marca br.

POD WULKANEM

2024, Polska, 105 min. Reżyseria: Damian Kocur; scenariusz: Damian Kocur, Marta Konarzewska; zdjęcia: Nikita Kuzmienko; muzyka: Serhii Avdieiev; język: ukraiński, hiszpański, angielski; napisy: litewskie, angielskie; obsada: Sofia Berezowska, Roman Lutskyi, Anastasiia Karpenko, Fedir Pugačov, Mike Mensah.

„Pod wulkanem” to poruszający dramat o ukraińskiej rodzinie Kowalenków, której życie zmienia się bezpowrotnie w dniu wybuchu wojny. Film dostępny na TVP VOD

przedstawia intymny obraz emocji, trudnych wyborów i rodzinnych relacji, osadzony w pozornie idyllicznej scenerii Teneryfy.

Akcja filmu zaczyna się ostatniego dnia wakacji na Teneryfie. Kowalenkowie — młoda ukraińska rodzina — dowiadują się o rosyjskiej inwazji na Ukrainę. Ich powrót do Kijowa staje się niemożliwy, a w jednej chwili z turystów zamieniają się w uchodźców. W otoczeniu beztroskiego kurortu, parad karnawałowych i słonecznych plaż, wojna wydaje się abstrakcyjnym koszmarem. Jednak ciężar wydarzeń w ojczyźnie — strach, poczucie winy i bezsilność — zaczyna przytłaczać bohaterów. Film nie skupia się na bombach czy karabinach, lecz na wewnętrznej walce bohaterów. Kowalenkowie muszą zmierzyć się z własnymi emocjami, stawić czoła skrytym problemom i odpowiedzieć na pytanie, czy ich rodzina przetrwa tę próbę. Nierozwiązane konflikty i narastające napięcia przypomi-

nają lawę gotującą się w wulkanie, który góruje nad wyspą.

„Pod wulkanem” to drugi pełnometrażowy film Damiana Kocura, znanego z wielokrotnie nagradzanego debiutu „Chleb i sól”. Reżyser mistrzowsko buduje napięcie, wykorzystując kontrast między idyllicznym otoczeniem a dramatem bohaterów. Produkcja „Pod wulkanem” Damiana Kocura została ogłoszona jako polski kandydat do Oscara (2025) w kategorii najlepszy pełnometrażowy film międzynarodowy.

SEANSE:

11 marca, godz. 18.20, Forum Cinemas Vingis (sala nr 7)

14 marca, godz. 18.00, Forum Cinemas Kaunas (sala nr 4)

17 marca, godz. 20.00, Forum Cinemas Vingis (sala nr 7)

21 marca, godz. 18.40, Forum Cinemas Vingis (sala nr 7)

23 marca, godz. 17.00, Forum Cinemas Vingis (sala nr 7)

21.>>

„Pod wulkanem” to poruszający dramat o ukraińskiej rodzinie Kowalenków, której życie zmienia się bezpowrotnie w dniu wybuchu wojny Fot. stopklatka

20.>>

RZECZY NIEZBĘDNE

2024, Polska, Niemcy, 110 min. Reżyseria: Kamila Tarabura; scenariusz: Kamila Tarabura, Katarzyna Warnke, Maciej Kazula; zdjęcia: Tomasz Naumiuk; muzyka: CEL; język: polski; napisy: litewskie, angielskie; obsada: Dagmara Domińczyk, Katarzyna Warnke, Małgorzata Hajewska-Krzysztofik, Andrzej Konopka, Karol Pocheć, Piotr Żurawski, Anna Antonowicz.

W ręce Ady, mieszkającej w Hamburgu uznanej dziennikarki, trafia tajemnicza przesyłka. To książka ze spisany pod pseudonimem wspomnieniami kobiety molestowanej w dzieciństwie przez ojca, z imienną dedykacją dla Ady. Dziennikarka decyduje się na spotkanie z autorką, którą okazuje się jej dawna szkolna koleżanka — Roksana. Razem wyruszają w podróż do miasteczka, gdzie dorastały, aby skonfrontować się z matką Roksany, niemyim świadkiem jej dziecięcego piekła. Na miejscu okazuje się jednak, że matka twardo strzeże rodzinnych tajemnic, utrzymując obraz idealnego męża i rodziny. Ada postanawia opisać tę skomplikowaną i intrygującą historię w reportażu, choć dla niej, tak naprawdę, temat Roksany nie jest tym najważniejszym w podróży. Sama też musi rozliczyć się z demonami przeszłości — to one nie pozwalają jej pójść naprzód w relacji z partnerem, z którym jest w zaawansowanej ciąży. Emocje między bohaterkami zagęszczają się, a Adzie coraz trudniej zachować dystans i ocenić, co jest kłamstwem, a co prawdą.

SEANSE:

13 marca, godz. 16.40, Centrum Filmowe „Skalvija”

17 marca, godz. 18.40, Forum Cinemas Kaunas (sala nr 4)

22 marca, godz. 17.40, Forum Cinemas Vingis (sala nr 11)

GOŚĆ FESTIWALU

22 marca odbędzie się spotkanie z polską reżyserką Agnieszką

22 marca odbędzie się spotkanie z polską reżyserką Agnieszką Holland

Fot. Martin Kraft, CC BY-SA 3.0

Holland. Spotkanie odbędzie się przed projekcją filmu „Zielona granica” — początek seansu o godz. 19.00 (Forum Cinemas Vingis, sala nr 6). Spotkanie odbędzie się w języku angielskim.

ZIELONA GRANICA

Dramat, 2023, Polska, Czechy, Francja, Belgia, 147 min. Reżyseria: Agnieszka Holland; scenariusz: Maciej Pisuk, Gabriela Łazarkiewicz-Sieczko, Agnieszka Holland; zdjęcia: Tomasz Naumiuk; obsada aktorska: Jalal Altawil, Maja Ostaszewska, Behi Djanati Atai, Tomasz Włosok, Mohamad Al Rashi, Dalia Naous.

Po przeprowadzce na Podlasie psycholożka Julia staje się mimowolnym świadkiem i uczestnikiem dramatycznych wydarzeń na granicy polsko-białoruskiej. Świadoma ryzyka i konsekwencji prawnych przyłącza się do grupy aktywistów pomagających uchodźcom, którzy koczują w lasach w strefie objętej stanem wyjątkowym. W tym samym czasie uciekająca przed wojną domową syryjska rodzina i towarzysząca jej nauczycielka z Afganistanu, nie wiedząc, że są narzędziem politycznego oszustwa białoruskich władz, próbują przedostać się do granic Unii Europejskiej. W Pol-

sce los zetknie ich z Julią oraz młodym pogranicznikiem Janem. Rozgrywające się wokół wydarzenia zmuszą ich wszystkich do postawienia sobie na nowo pytania — czym jest człowieczeństwo?

Agnieszka Holland — reżyserka i scenarzystka. Ukończyła Wydział Filmowy i Telewizyjny Akademii Sztuk Sceniczych w Pradze (FAMU). W latach 1972-1981 członkini Zespołu Filmowego X. od 1981 r. mieszka i pracuje także w Europie Zachodniej i USA. Członkini Polskiej Akademii Filmowej, w latach 2008-2012 jej prezydent. Członkini Europejskiej Akademii Filmowej, od roku 2014 przewodnicząca Zarządu Akademii. Niejednokrotnie nominowana do Oscara, laureatka m.in. Złotego Globu za film „Europa, Europa” oraz Srebrnego Niedźwiedzia i Złotych Lwów za film „W ciemności”.

KOŁYSANKA

Ponadto w tegorocznym programie Festiwalu (w programie „30 wiosen”) odbędą się projekcje filmu Juliusza Machulskiego „Kołysanka”.

Polska, 2010, 95 min. Reżyseria: Juliusz Machulski; scenariusz: Juliusz Machulski, Adam Dobrzycki; zdjęcia: Arkadiusz Tomiak; muzyka: Michał Lorenc; język: polski; napisy: litewskie, angielskie; obsada: Robert Więckiewicz, Małgorzata Buczkowska, Janusz Chabior, Krzysztof Kiersznowski.

W zagadkowych okolicznościach znikają kolejno mieszkańcy i goście pewnej malowniczej miejscowości. Atmosfera, jak w najlepszych filmach sensacyjnych, gęstnieje ze sceny na scenę, a motorem potęgującym napięcie jest śledztwo prowadzone przez parę policjantów. Jednak tropy urywają się, a niewinne ofiary nadal giną bez śladu, jakby zapadły się pod ziemię...

SEANSE:

14 marca, godz. 22.00, Forum Cinemas Vingis (sala nr 6)

15 marca, godz. 22.20, Forum Cinemas Kaunas (sala nr 2) ■

Czy rodzice mogą decydować na temat lekcji o seksualności w szkole?

Honorata Adamowicz

— To bardzo dobra propozycja zmian. W Konstytucji także jest napisane, że o kształceniu swego dziecka decydują rodzice i narzucać wykształcenie, które nie jest zgodne z wartościami, jakie pielęgnują w rodzinach rodzice, nie powinno mieć miejsca. W moim przekonaniu to tylko rodzice mają prawo decydować o tym, czy dziecko ma uczyć się religii czy etyki. A mówiąc o programie dotyczącym lekcji umiejętności życiowych z tematu seksualności i przygotowania do życia płciowego, to o tym też rodzice muszą decydować. Już teraz na lekcjach na ten temat poświęca się dosyć dużo uwagi. Już w klasach początkowych, później na lekcjach biologii, anatomii o tym się mówi, więc myślę, że dzieci na ten temat bez dodatkowego przedmiotu otrzymują wystarczającą wiedzę. A o tym, czy dzieci potrzebują więcej wiedzy na ten temat, muszą zadecydować rodzice. Ta propozycja jest zgodna z zasadami demokracji. Decydując o tym, czy dziecko musi więcej wiedzieć na temat seksualności w tak młodym wieku, rodzina zachowa swoje wartości — uważa Rita Tamašunienė, poseł na Sejm Republiki Litewskiej, starosta frakcji Akcji Wyborczej Polaków na Litwie — Związku Chrześcijańskich Rodzin (AWPL-ZChR) w rozmowie z „Kurierem Wileńskim”.

PRZECIW: „TO JEST SZTUCZNIE ROZDMUCHANY PROBLEM”

Tymczasem była przewodnicząca Sejmu Litwy Viktorija Čmilytė-Nielsen, prezes Związku Liberalów, w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” powiedziała, że nie dostrzega problemu z obecnymi ustaleniami i nie widzi potrzeby ich zmiany.

— Społeczność szkolna ma już teraz możliwość podjęcia decyzji. Nie widzę więc problemu z obecnymi ustaleniami ani potrzeby ich zmiany w jakikolwiek sposób. Uważam, że jest to sztucz-

Grupa posłów proponuje, aby rodzice mogli decydować, czy ich dzieci potrzebują lekcji na temat seksualności w ramach zajęć z umiejętności życiowych w szkole. Na Litwie rozgorzała dyskusja na ten temat.

nie rozdmuchany problem. Rodzice już mają prawo decydować. Nie widzę problemu z obecnymi ustaleniami i nie widzę potrzeby ich zmiany. Program nauczania umiejętności życiowych jest ważną rzeczą, a edukacja seksualna jest tylko niewielką jego częścią i zupełnie niezasłużenie jest przedmiotem jakiejś politycznej manipulacji. Myślę, że im więcej informacji opartych na nauce dzieci otrzymają w szkole, tym lepiej — podkreśla Viktorija Čmilytė-Nielsen.

ARGUMENTY AUTORÓW NOWELIZACJI USTAWY

„Możliwość wyboru programu edukacji religijnej dla dzieci w wieku do 14 lat nie jest sformułowana jako prawo rodzicielskie, ale jako obowiązek rodzicielski. Choć analogiczna możliwość wyboru przez ucznia własnego programu religii lub etyki w wieku 14 lat nie jest ujęta w obowiązkach ucznia, ale w jego prawach” — wskazują autorzy nowelizacji ustawy. Według nich obecnie obowiązują-

ca ustawa oświatowa nie nakłada na szkoły obowiązku konsultowania z rodzicami realizacji ogólnego programu nauczania wiedzy o życiu, ani nie daje rodzicom prawa do decydowania o wprowadzeniu edukacji seksualnej.

Jeśli parlament zatwierdzi poprawki do ustawy, rodzice będą mogli decydować o tematach edukacji seksualnej w ramach programu umiejętności życiowych dla dzieci w wieku do 16 lat.

Poprawki do ustawy o oświacie poparli posłowie frakcji Litewskiego Związku Chłopów, Zielonych i Rodzin Chrześcijańskich: Bronis Ropė, Rimas Jonas Jankūnas, Rita Tamašunienė, Aušrinė Norkienė, Czesław Olszewski, Jarosław Narkiewicz, Eimantas Kirkutis, członek mieszanej grupy posłów do Sejmu Vitalijus Šeršniovas oraz członek frakcji „Świt Niemna” Martynas Gedvilas. ■

TVP
WILNO

Według autorów nowelizacji, obecnie obowiązująca ustawa oświatowa nie nakłada na szkoły obowiązku konsultacji z rodzicami na temat programu nauczania wiedzy o życiu. Fot. Marian Paluszkiewicz

– A to poproszę ten wczorajszy.

Hans Christian Andersen

KSIĘŻNICZKA NA ZIARNKU GROCHU

scenariusz i adaptacja
PRZEMYSŁAW
TEJKOWSKI

reżyseria
LILA KIEJZIK

4

IDY TEATRALNE'25

KWIETNIA

WILEŃSKI TEATR STARY
dawny TEATR NA POHULANCE
(ul. Basanavičiaus 13)

Spektakle o godz.

11.00 i 14.00

Rezerwacja +37065264613

cena biletu
tylko
8 €

Fundacja
POMOC POLAKOM
NA WSCHODZIE
im. Jana Olszewskiego

KUPNO

Najdrożej na Litwie kupujemy lasy (dojrzałe, młode, na drewno, poręby), ziemię i zagrody. Tel. +370 651 39 039

Kupię las. Rozliczam się od razu. Tel. +370 686 03 070

Skupujemy samochody w dowolnym stanie. Załatwiamy dokumenty. Rozliczamy się na miejscu. Tel. +370 611 33 626

Kupujemy las, ziemię. Załatwiamy dokumenty. Rozliczamy się od razu. Wykonujemy cięcia sanitarne. Tel. +370 606 01 125

Kupię mieszkanie. Może być bez remontu. Proponować różne warianty. Tel. +370 683 73159

Kupujemy las, ziemię. Załatwiamy dokumenty. Szybkie rozliczenie. Pomagamy w podziale ziemi, Cięcia sanitarne. Tel. +370 606 01 125

Kupię mieszkanie lub działkę w Wilnie. Rozliczam się od razu. Proponować różne warianty. Tel. +370 600 65 995

USŁUGI

Remontujemy pokrycia dachowe, fasady. Wieloletnie doświadczenie. Tanio kompletujemy materiały, udzielamy gwarancji. Tel. +370 677 34 202

Pokrycie dachowe, naprawa. Dostawa materiału. Gwarancja pracy. Niedrogo i jakościowo. Tel. +370 606 97 218

Instalacja grobów. Produkcja pomników i tablic pamiątkowych. Renowacja starych grobów i inne prace. www.gravas.lt Tel. +370 670 06 868.

Doświadczony niewidomy masażysta pomoże w łago-

dzeniu waszych dolegliwości. Różnego typu masaże — od 14 euro. Tel. +370 675 73 750

SPRZEDAŻ

Sprzedajemy dachy, ogroduzenia i inne materiały budowlane w przystępnej cenie. Tel. +370 603 63 636

Sprzedajemy różnego rodzaju suche, rąbane drewno na opał w Wilnie i rejonie wileńskim. Starannie ułożone. Dostarczamy.

Tel. +370 686 866 68

PRACA

Zatrudnię osobę na stałe do sprzątania oraz pomocy przy domu.

Tel.: +370 661 61 677

Kobieta, Polka, 53 lata, porządna, rzetelna, z doświadczeniem pracy, może doglądać osobę w starszym wieku, pomoże w gospodarstwie. Wilno, +370 687 127 38

Kobieta szuka pracy florysty, w kiosku lub w sprzątaniu pomieszczeń. Rozpatrzyć różne propozycje.

Tel. +370 692 485 85

um
UTENOS MĖSA

SKUPUJEMY BYDŁO
+370 620 33544

MB „ALTDENT” Nr. lic. 1915

Klinika L. i A. Tretjakovów

- Leczenie • Implantowanie
- Protezowanie (na raty od 3 do 36 mies.)
- Higiena jamy ustnej
- Wybielanie zębów
- Ortodonta. Periodontolog. Endodontolog.
- Panoramyczne zdjęcie zębów.

Współpracujemy z kasą chorych

Ul. Parko 55-1, Vilnius, tel.: 0 (5) 248 5793, +370 687 17 760 (godz. 8-17). www.altdent.lt

KUPOJEMY LASY
DOJRZAŁE, MŁODE,
NA DREWNO, PORĘBY,
ZIEMIĘ, ZAGRODY W
CAŁEJ LITWIE 8 676 41155

UAB „Krekenavos agrofirma”

SKUPUJEMY BYDŁO

KROWY, CIELICE, BYKI

WEDŁUG WAGI RZEŹNEJ BĄDŹ ŻYWEJ
WAŻY, PLACI OD RAZU, TRANSPORTUJE

TEL. (8 620) 61179

NAPRAWIAMY

- telewizory (LCD, plazmowe)
- komputery • monitory
- kamery wideo
- cyfrowe aparaty fotograficzne
- wieże muzyczne i inną aparaturę dźwiękową
- telefony komórkowe, radiotelefony
- mikrofalówki, odkurzacze.

Wykonujemy skomplikowany remont. Udzielamy gwarancji.

Vilnius, ul. Kauno 34
tel. 0 655 22234
www.taisykla.com

KAWIARNIA

SULTINIAI

- Smaczne pierożki z nadzieniem
- Aromatyczna kawa, herbata
- Szybka obsługa
- Gorące dania

Znajdą nas Państwo w samym centrum stolicy:
Vilnius, Jogailos 6
tel. 262 40 67, +370 5 212 43 91, +370 612 62339

TOWARY ELEKTRONICZNE:

- Anteny • Odbiorniki
- Sygnalizacji • Pulpity
- Narzędzia • Przewody
- Głośniki dźwiękowe
- Akumulatory

www.taisykla.com
tel. 8 52 33 46 70

**Każde dziecko rodzi się ze skrzydłami.
My pomagamy je rozwinąć!**

ZARASZAMY
dzieci w wieku 6 – 7 lat

DO SZKÓŁKI SOBOTNIEJ

“WESOŁA KARUZELA”

Karuzela się kręci od 15 marca
w każdą sobotę
w godz. 10.00-12.00

Więcej informacji →

- <https://www.konarskio.lt>
- +370 5213 0518
- rastine@konarskio.vilnius.lm.lt
- Statybininkų g. 5, 03200 Vilnius

GIMNAZJUM IM. SZYMONA KONARSKIEDO • WILNO •

6.45 Studio Wilno
7.05 „Rodzina Treflików” film anim.
7.15 Alchemik
7.30 Pożyteczni.pl
7.55 „Zasmakuj w Sienkiewicz”
8.20 Ukryte skarby
8.45 Rozmowy niesymetryczne
9.35 S. „Sześć sióstr”
10.25 Gra słów
10.55 Słownik polsko@polski
11.15 Alchemik
11.40 Tamte lata, tamte dni
12.10 S. „Korona królów”
13.00 Info Wilno
13.05 Rozmowy w Mackiewiczówce
13.35 Polacy to wiedzą!
14.00 To jest grane
14.25 „Polski Broadway, czyli kabaret dwudziestolecia międzywojennego” film dok.
15.20 Jesteśmy stąd
15.25 „Astronarium”
15.50 Info Wilno
16.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20 S. „Klan”
16.45 S. „Barwy szczęścia”
17.10 „Rodzina Treflików” film anim.
17.20 Czy ja dobrze rozumiem?
17.50 S. „Janosik”
18.35 Z Historią na Ty
19.00 Info Wilno
19.15 Studio Wilno
19.35 Z pamięci
19.40 S. „M jak miłość”
20.30 Program informacyjny
20.55 Pytanie dnia
21.05 S. „Komisarz Alex”
21.45 Poczet świętów polskich
22.10 Ukryte skarby
22.40 Rozmowy w Mackiewiczówce
23.05 S. „Oficer”
00.00 Info Wilno
00.20 Studio Wilno

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.02 Dzień dobry Litwo
6.30, **7.00**, **7.30**, **8.00**, **8.30** Wiadomości
9.00 S. „Policja kryminalna w Lipsku”
9.50 S. „Krzyk o pomoc”
10.35 S. „Tandem”
11.30 S. „Diagnoza Betty”
12.15 „Kto i dlaczego?”
12.45 „Notatki przyrodnika”
13.15 S. dok. „Duży telewizor”
14.00, **15.00**, **16.00**, **16.15** S. „Raj dla kobiet”
17.00 S. „Obietnica”
18.00 Kto i dlaczego?
18.30 Ważna godzina
19.30 LRT słyszy
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 Urodzony tego samego dnia
22.30 „Wiadomości rowerowe”
23.00 S. „Hannibal”
23.45 S. dok. „Duży telewizor”

6.00 Filmy anim.
6.30 S. anim. „Tom i Jerry Show”
7.00 S. „Kacao”
8.00 S. „CSI. Miami”
9.00 S. „Poważne sprawy”
10.00 S. „Krwawe kwiaty”
11.00 S. „Bądź blisko”
12.00 „Pierwsze randki”
13.00 Pani chłopka
14.00 S. „Sekret perły”
15.00 S. „List pożegnalny”
16.00 Wiadomości
16.30 Dobry wieczór, Litwo
18.30 Wiadomości
19.30 KK2
20.00 Całuję. Rūta
21.00 S. „Potrze-

buję miłości”

21.30 Wiadomości
22.30 „Miłość bez ostrzeżenia” komedia
00.35 S. „F.B.I.”

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.05 Dokąd dalej?
7.00 Kto i dlaczego?
7.30 Litwa przemawia
8.30 Memora
9.00 Dzień dobry, Litwa
11.30 Jesteśmy Ukraińcami
12.00 S. dok. „Powstanie nazistów”
12.50 Wizjonerzy
13.00 Notatki przyrodnika
13.30 Oto kino
14.00 Międzynarodowy Konkurs Skrzypcowy im. Jaschy Heifetza 2025
15.35 S. „Krzyk o pomoc”
16.20 S. „Heartland”
17.10 „Koszykówka. 7betNKL. Runda 16”
19.05 Sportowe chwile z LRT
19.15 Puchar Świata w Biathlonie
20.30 S. dok. „Niezwyciężony”
21.00 „Eurolyga per LRT”
21.15 Turniej koszykówki Euroligi. „Baskonia – Žalgiris”
23.30 Notatki przyrodnika

6.00 Program kulinarny
6.30 S. „Córka ambasadora”
7.30 „Show dobrego wieczoru”
9.00 S. „Dron”
10.00 S. „W wirze miłości”
11.00 S. „Marzenia o wolności”
12.00 S. „Szukam córki”
14.00 S. „Kopalnie pasji”
15.00 S. anim.

„Simpsonowie”
16.00 TV3 wiadomości
16.30 TV Pomoc
18.30 TV3 wiadomości
19.30 „Gliny”
21.00 S. „Na zdrowie”
21.30 Wieczorne wiadomości TV3
22.20 TV3 sport
22.30 „Kodeks zabójcy” thriller
00.25 S. „S.W.A.T.”

6.00 „Moja kuchnia najlepsza”
7.30 S. „Ciepłe miejsce”
8.30 S. „Wojny glin. Charków”
9.30 S. „C.O.D.E.”
10.30 S. „Mentalista”
11.30 S. „CSI. Miami”
12.30 S. „Śmiertelna broń”
13.30 „Moja kuchnia najlepsza”
15.00 S. „Pod pokładem”
16.00 S. „C.O.D.E.”
17.00 S. „Mentalista”
18.00 S. „CSI. Miami”
19.00 „911”
20.00 „Wojny kupujących”
20.30 „Ale numer!”
21.00 „Zapałta” film fab.
23.25 „Top Gun” dramat

5.00 „Nowy dzień”
6.00 S. „Stary”
7.30 Sprawa przeciwko carowi
8.00 S. „Poświęć wszystko”
9.00 S. „Służba ratownicza”
10.00 S. „Schoody do nieba”
11.00 S. „Stary”
12.30 Anatomia mieszkania
13.00 Nowy dzień
14.00 S. „Historia jednego przestępstwa”
15.00 S. „Aleksandra”
16.00 Reporter
16.20 Sport. Pogoda
16.30 Litwa na żywo
17.00 S. „Ma na

imię Kozaim”
18.00 Reporter
18.20 Sport. Pogoda
18.30 S. „Stary”
20.00 Reporter
20.18 Sport. Pogoda
20.20 S. „Poświęć wszystko”
21.25 S. „Schoody do nieba”
22.30 Reporter
22.50 Sport. Pogoda
23.00 Litwa na żywo
23.30 S. „Historia jednego przestępstwa”
00.30 S. „Aleksandra”

6.10 S. „Leverage”
7.45 S. „Cobra 11”
8.35 „Przeprowadzka z całym domem”
9.00 „Zwiadowca przeszłości”
9.30 „Magazynewe wojny”
10.00 „Yellowstone”
11.00 „Nie możesz wybierać teściów”
12.00 „Talen-ty Ameryki”
13.00 „Magazynewe wojny”
14.00 S. „Cobra 11”
15.00 S. „Bosch”
16.00 S. „Leverage”
18.00 S. „Simpsonowie”
19.00 S. „Nie możesz wybierać teściów”
20.00 „Yellowstone”
21.00 „Park Jurajski” film fab.
23.20 S. „Szczęki szatana”
00.25 „Nie jest już trudniej”

6.00 S. „Niewinni”
7.00 „Bądź ze mną”
8.00 S. „Ślepa”
9.00 S. „Yargi”
10.00 S. „Nowy Amsterdam”
11.00 S. „Harry Wild”
12.00 S. „Straż Pożarna w Chicago”
13.00 S. „Prawo i porządek”
14.00 S. „Krymina-

lista Pacyfiku"

15.00 S. „Anupamaa"**16.30** S. „Wędruję w czyjejs miłości"**17.00** S. „Ślepa"**18.00** S. „Jednostka Badawcza"**19.00** S. „Straż Pożarna w Chicago"**20.00** S. „Prawo i porządek"**21.00** „Tatort. Underdogs. Odważna mała Lisa"**22.45** S. „Morderstwo nad jeziorem"**00.40** „Tajemnice Brokenwood"**06.10** S. „Akcyjowa 38"**06.55** „Info Poranek"**08.00** „Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze"**08.30** „Dobre historie"**09.00** S. „Droga"**10.00** S. „Ranczo"**10.50** S. „Komisarz Alex"**11.45** S. „Ojciec Mateusz"**12.35** S. „Królowie"**13.10** „Agrobiznes"**13.35** „Magazyn Rolniczy"**13.55** „Szympany w Ugandzie" film dok.**15.00** S. „Wichrowe wzgórze"**15.55** „Jaka to melodia?"**16.35** „Gra słów. Krzyżówka"**17.05** S. „Dziedzictwo"**18.00** „Teleexpress"**18.20** „Jaka to melodia?"**18.55** „Klan"**19.25** „Reporterzy"**19.45** S. „Akcyjowa 38"**20.30** „Program informacyjny 19.30"**20.55** „Pytanie dnia"**21.30** S. „Królowie"**22.05** S. „Ojciec Mateusz"**23.05** Sprawa dla reportera**00.05** „Bóg i wojownicy luna-parków" film dok.**07.05** „Afisz kulturalny"**07.15** „Muzyczne poranki"**07.55** „Tamte lata, tamte dni"**08.35** „Podróż z historią"**09.35** „Dobry tytuł"**10.15** „Ada, to nie wypadła!" komedia**12.00** S. „Polskie drogi"**13.45** „Reżyserzy"**15.05** „Tygodnik Kulturalny"**16.00** „Żona dla Australijczyka" komedia**17.45** S. „Polskie drogi"**19.15** „Wydarzenie aktualne"**19.50** „Cinecitta, tworząc historię" film dok.**21.00** Hala odlotów**22.00** „Sprawa Kramerów" dramat**00.00** „Mistrz" dramat**07.00** Panorama**07.35** „Słownik polsko@polski"**08.00** „Jedzenie ma znaczenie"**08.30** „Pytanie na śniadanie"**12.10** „Hello Polonia"**12.30** S. „Barwy szczęścia"**13.00** „Gość Poranka"**13.25** S. „O mnie się nie martw"**15.05** „Studio w kontakcie"**15.50** „Nad Niemnem. Za wschodnią granicą"**16.05** S. anim. „Dziwny świat kota Filemona"**16.15** S. anim. „Mały pingwin Pik Pok"**16.30** „Program informacyjny 14.30"**17.00** „Słownik polsko@polski"**17.30** S. „Barwy szczęścia"**18.00** „Teleexpress"**18.20** „Gra słów.

Krzyżówka"

18.50 „Te-leexpress Extra"**19.15** „Emigracja serc. Polki w Czarnogórze"**19.45** „Panorama"**20.10** „Wilnoteka"**20.30** „Program informacyjny 19.30"**20.55** „Pytanie dnia"**21.25** S. „Paradoks"**23.15** „Polonia 24"**23.50** „Wieczory Humoru i Satyry"**08.00** „Był taki dzień"**08.05** „Wojownicy czasu"**08.25** „Fake czy historia?"**09.05** S. „Czas honoru"**09.50** „W kotle historii"**10.15** „Historia Polski"**10.45** „Encyklopedia II wojny światowej"**11.10** „Kronikarz czasu wojny" film dok.**11.50** S. dok. „Legendy Europy"**12.40** „Nobel na ludowo"**13.15** S. „Zmiennicy"**14.10** „Myśliciele"**14.15** S. dok. „Galeria Widmo"**14.20** „Złoto, waluta zachłanności"**15.15** „Makłowicz w podróży"**15.40** „Niezwyczajne obiekty podziemnego Paryża" film dok.**16.30** S. „Korona królów"**16.55** „Porwanie za młodu"**17.30** S. dok. „Sensacje XX wieku"**18.15** „Szlakiem miejsc niezwykłych"**18.25** „Polacy na morze"**18.50** „Historia Polski" film dok.**19.20** „Flesz historii"**19.35** Reportaż**19.50** S. „Czas honoru"**20.35** S. dok. „Portrety Wojenne"**21.05** „Zipser"

film dok.

22.00 „Lokator-ka" film fab.**23.50** „Widzę Ciebie Warszawo sprzed lat..." film dok.**00.45** Restauracja**01.00** Słowo życia**01.05** Świat w obrazach**01.10** Informacje dnia**01.30** Sankt-aria polskie**01.55** Poczet Wielkich Polaków**02.00** Anioł Pański**02.05** Ma się rozumieć**02.15** Rozmowy niedokończone**03.25** Święty na każdy dzień**03.30** Opowieści biblijne – historie animowane z Nowego Testamentu**04.00** Informacje dnia**04.20** Różaniec**04.50** Myśląc Ojczyzna**05.00** Apel Jasnogórski**05.20** Informacje dnia**05.40** Polski Punkt Widzenia**06.00** Pamięć Sybiru**07.00** Audycja Generalna Ojca Świętego Franciszka z Watykanu**07.50** Muzyczne chwile**08.00** Po stronie prawdy**08.55** Poczet Wielkich Polaków**09.00** Informacje dnia**09.15** Polski Punkt Widzenia**09.35** Słowo życia**09.40** Muzyczne chwile**09.55** Święty na każdy dzień**10.00** Na zdrowie**10.20** Opowieści biblijne – historie animowane z Nowego Testamentu**10.50** Mateczniki Polskości**11.00** Informacje dnia**11.15** Rozmowy niedokończone**12.25** Myśląc Ojczyzna**12.35** Przyroda i ludzie**13.00** Anioł Pański**13.03** Informacje dnia**13.20** Wykłady z konferencji "Reminiscenty śmierci ks. Jerzego Popiełuszki"**13.50** Człowiek bez twarzy**14.20** Przegląd katolickiego tygodnika "Niedziela"**14.30** Msza święta z Jasnej Góry**15.20** Muzyczne chwile**15.35** Chryste Ratuj**16.00** Po stronie prawdy**16.50** Ma się rozumieć**17.00** Informacje dnia**17.10** Z wędką nad wodę w Polskę i Świat**17.35** Sól ziemi**18.05** Akademia prolife**18.15** Muzyczne chwile**18.30** Odpowiedzialni za Kościół**18.55** Poczet Wielkich Polaków**19.00** Anioł Pański**19.05** Informacje dnia**19.15** Rozmowy niedokończone**20.25** Święty na każdy dzień**20.30** Przyjaciele i bohaterowie**21.00** Informacje dnia**21.20** Różaniec**21.50** Głos Polski**22.20** Informacje dnia**22.40** Polski Punkt Widzenia**23.00** Święta Teresa z Lisieux

6.30 Info Wilno
6.45 Studio Wilno
7.05 Superkrowe ABC
7.30 Imbir i Cytryna
7.50 Okrasa łamie przepisy
8.15 Tomek na granicach... Rzeczypospolitej
8.45 Polonia 24
9.15 Portrety wileńskie
9.35 S. „Sześć sióstr”
10.30 Gra słów
10.55 Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka
11.20 Superkrowe ABC
11.50 Poczet świętów polskich
12.15 S. „Komisarz Alex”
13.00 Info Wilno
13.05 Imbir i Cytryna
13.25 Do śmiechu!
14.20 „Adam Macedoński. Więcej niż jedno życie” film dok.
15.10 Strona po stronie
15.25 Sonda 2
15.50 Info Wilno
16.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20 S. „Klan”
16.45 S. „Barwy szczęścia”
17.10 S. anim. „Czapa Czipu – Co to tak dudni i trąbi?”
17.15 Superkrowe ABC
17.45 S. „Na dobre i na złe”
18.35 Unia kulinarna
19.00 Info Wilno
19.15 Studio Wilno
19.35 Zapomniani, odzyskani
19.40 S. „Życie nad rozlewiskiem”
20.30 Program informacyjny
20.55 Pytanie dnia
21.05 S. „Dom”
22.30 Z miłości do miłośca, z miłości do tańca
22.45 Imbir i Cytryna
23.05 S. „Ojciec Mateusz”
23.50 Info Wilno
00.05 Studio Wilno
00.25 Unia kulinarna
00.45 S. „Na dobre i na złe”

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.02, 6.40, 7.07, 7.37, 8.07, 8.40
Dzień dobry Litwo
6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 8.30 Wiadomości
9.00 S. „Policja kryminalna w Lipsku”
9.50 S. „Krzyk o pomoc”
10.35 S. „Tandem”
11.30 S. „Diagnoza Betty”
12.15 „Kto i dlaczego?”
12.45 Notatki przyrodnika
13.15 S. dok. „Duży telewizor”
14.00, 15.00, 16.00, Wiadomości
14.20 15.15 Dzień dobry Litwo
16.15 S. „Raj dla kobiet”
17.00 S. „Obietnica”
18.00 Kto i dlaczego?
18.30 Ważna godzina
19.30 „Pępowina. Film dokumentalny o drodze do niezależności energetycznej”
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 Złoty umysł
22.45 „Thug Rose. Zawodnik sztuk walki” film dok.
00.20 „Solaris” dramat

6.00 Filmy anim.
6.30 S. anim. „Tom i Jerry Show”
7.00 S. „Kakao”
8.00 S. „CSI. Miami”
9.00 S. „Poważne sprawy”
10.00 S. „Krwa-we kwiaty”
11.00 S. „Bądź blisko”
12.00 „Pierwsze randki”
13.00 Pani chłopka
14.00 S. „Sekret perły”
15.00 S. „List pożegnalny”
16.00 Kto tu jest?
16.30 Dobry wieczór, Litwo
18.30 Wiadomości

19.30 KK2

21.00 „W starym, dobrym stylu” komedia
22.55 „Dark Asset” film fab.

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.05 LRT słyszy
7.00 Kto i dlaczego?
7.30 „Urodzony tego samego dnia”
8.30 Niedzielne przemyslenia
9.00 Dzień dobry, Litwo
11.30 Nasza rosyjska ulica
12.00 „Ludzie, którzy stworzyli Litwę”
12.50 Wizjonerzy
13.30 Uroczystość wręczenia nagród laureatom Rządowych Nagród Kultury i Sztuki
14.30 Litwin w sercu
15.25 Niezapomniane Wilno
15.35 S. „Krzyk o pomoc”
16.20 S. „Heartland”
17.05 Dzień dobry, Litwo
19.05 Sportowe chwile z LRT
19.15 Puchar Świata w Biathlonie
20.30 Dzień Kultury
21.00 Halowe Mistrzostwa Europy w Lekkoatletyce
23.00 Otwarta kombinacja
23.30 „Ośmiornica”

6.00 Program kulinarny
6.30 S. „Córka ambasadora”
7.30 „Gliny”
9.00 S. „Dron”
10.00 S. „W wirze miłości”
11.00 S. „Marzenia o wolności”
12.00 S. „Szukam córki”
14.00 S. „Kopalnie pasji”
15.00 S. anim.

„Simpsonowie”

16.00 TV3 wiadomości
16.30 TV Pomoc
17.55 Pomysł na dom z IKEA
18.30 TV3 wiadomości
19.30 „Mustang z Dzikiej Doliny” film anim.
21.30 TV3 wiadomości
22.30 „Alita. Battle Angel” film fab.
01.00 „Tupiąc i wrzeszcząc” komedia

6.00 „Moja kuchnia najlepsza”
7.30 S. „Ciepłe miejsce”
8.30 S. „Wojny glin. Charków”
9.30 S. „C.O.D.E.”
10.30 S. „Mentalista”
11.30 S. „CSI. Miami”
12.30 S. „Śmiertelna broń”
13.25 „Moja kuchnia najlepsza”
15.00 S. „Pod pokładem”
16.00 S. „C.O.D.E.”
17.00 S. „Mentalista”
18.00 S. „CSI. Miami”
19.00 S. „911”
20.00 „Wojny kupujących”
20.30 „Ale numer!”
21.00 „Terminator: Genisys” film fab.
23.30 „Zapłata” film fab.

5.00 Realna mistyka
6.00 S. „Stary”
7.30 Pierwszy raz
8.00 Godzina TV wolność
9.30 Życie w biznesie
10.00 Formuła zdrowia
10.30 Pyszne życie
11.00 Przewodnik po długowieczności
11.30 Litewskie muzea
12.00 Kod zdrowia
13.00 Nowy dzień
14.00 S. „Ce-

celia Ahern”

16.00 Reporter
16.20 Sport. Pogoda
16.30 Pół godziny z Valatką
17.00 S. „Ma na imię Kozaim”
18.00 Reporter
18.20 Sport. Pogoda
18.30 S. „Stary”
20.00 Reporter
20.20 S. „Poświęć wszystko”
21.25 S. „Scho-dy do nieba”
22.30 Reporter
22.50 Sport. Pogoda
23.00 Anatomia mieszkania
23.30 Pół godziny z Valatką
00.00 Godzina TV wolność

6.10 S. „Leverage”
7.45 S. „Cobra 11”
8.35 „Przewodniczka z całym domem”
9.00 „Przewodnik budowlany”
9.30 „Wojny magazynowe”
10.00 „Yellowstone”
11.00 „Nie możesz wybierać teściów”
12.00 „Talent Ameryki”
14.00 S. „Cobra 11”
15.00 S. „Bosch”
16.00 S. „Leverage”
18.00 S. anim. „Simpsonowie”
19.00 S. „Nie możesz wybierać teściów”
20.00 „Gliny”
21.00 „Strażnicy cnoty” komedia
23.00 „Ognisty podmuch 2” film fab.
00.55 „KOszmar minionego lata” film fab.

6.00 S. „Niewinni”
7.00 S. „Bądź ze mną”
8.00 S. „Ślepa”
9.00 S. „Yargi”
10.00 S. „Nowy Amsterdam”
11.00 S. „Harry Wild”
12.00 S. „Straż

Pożarna w Chicago"
13.00 S. „Prawo i porządek”
14.00 S. „Kryminalista Pacyfiku”
15.00 S. „Anupamaa”
16.30 S. „Wędruję w czyjeś miłości”
17.00 S. „Ślepa”
18.00 S. „Candice Renoir”
19.00 S. „Straż Pożarna w Chicago”
20.00 S. „Prawo i porządek”
21.00 S. „Grzesznik”
22.45 „Tajemnicza droga”
01.05 „Tatort”

06.05 S. „Akcja 38”
06.55 „Info Poranek”
08.00 „Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze”
08.30 „Agape Bliżni Ciebie”
09.00 S. „Droga”
10.00 S. „Ranczo”
10.55 S. „Komisarz Alex”
11.45 S. „Ojciec Mateusz”
12.35 Okrasa łamie przepisy
13.10 „Agrobiznes”
13.35 „Magazyn Rolniczy”
13.50 „Dziś wybrzeża” film dok.
15.00 S. „Wichrowe wzgórza”
15.55 „Jaka to melodia?”
16.35 „Gra słów. Krzyżówka”
17.05 S. „Dziedzictwo”
18.00 „Teleexpress”
18.20 „Jaka to melodia?”
18.55 „Klan”
19.25 „Reporterzy”
19.45 S. „Akcja 38”
20.30 „Program informacyjny 19.30”
20.55 „Pytanie dnia”
21.30 S. „Królowie”
22.05 S. „Komisarz Alex”

23.05 „Ranczo Wilkowyje” komedia
00.50 S. „Krew z krwi”

07.05 „Afisz kulturalny”
07.15 „Muzyczne poranki”
07.45 „Tamte lata, tamte dni”
08.25 „Podróż z historią”
09.10 Wydarzenie aktualne
09.50 „Muzyka w sieci”
10.10 „Żona dla Australijczyka” komedia
12.00 S. „Polskie drogi”
13.30 „Cinecitta, tworząc historię” film dok.
14.35 „Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka”
15.35 „Giuseppe w Warszawie” komedia
17.20 „Agnieszka” film dok.
18.35 Koncert
19.20 „Portrety”
19.45 „Chopin! Nie boję się ciemności” film dok.
21.00 „Imię róży” film fab.
23.25 „Tygodnik Kulturalny”
00.20 „Sprawa Kramerów” dramat

07.00 „Panorama”
07.35 „Korona Gór Polski”
08.00 „Makłowicz w podróży”
08.30 „Pytanie na śniadanie”
12.10 „Wilnoteka”
12.30 „Wszystko przed nami”
13.00 „Gość Poranka”
13.25 S. „M jak miłość”
15.05 „Polonia 24”
15.45 S. anim. „Olimpiada Bolka i Lolka”
15.55 S. anim. „Pomysłowy wnuczek”
16.05 „Baśnie i bajki

polskie” film anim.
16.30 Program informacyjny 14.30
16.55 „Szalenie odważna hrabina” film dok.
18.00 „Teleexpress”
18.20 „Gra słów. Krzyżówka”
18.50 „Teleexpress Extra”
19.15 „Stacja Innowacja”
19.30 „Całkiem niezła historia”
19.45 „Panorama”
20.10 „Przystanek Ameryka”
20.30 „Program informacyjny 19.30”
20.55 „Pytanie dnia”
21.25 „Na dobre i na złe”
22.20 S. „Na sygnale”
23.10 S. „Tygrysy Europy”
00.10 Panorama

08.15 „Był taki dzień”
08.20 „Flesz historii”
08.30 „Spór o historię”
09.00 S. „Czas honoru”
09.45 „W kotle historii”
10.15 „Historia Polski” film dok.
10.45 „Jak to z tym marcem było...?” film dok.
11.25 „Encyklopedia II wojny światowej”
11.50 „Sanktuarium” film dok.
12.40 „Fake czy historia?”
13.15 S. „Zmiennicy”
14.10 „Miejsce z historią”
14.25 S. dok. „Życiodajne rzeki Półwyspu Iberyjskiego”
15.15 „Kultowe zabytki”
16.05 „Makłowicz w podróży”
16.30 S. „Korona królów”
16.55 „Modlitwa o Polskę. Z ziemi podlaskiej” film dok.
17.50 „Sensacje XX wieku”
18.35 „Polacy

na morze”
19.00 „Historia Polski”
19.35 „Historia kuchni polskiej”
20.15 S. „Czas honoru”
21.00 S. dok. „Nieznana wojna na Północy”
22.00 „Bo we mnie jest seks” film obycz.
23.40 „Wyścig po bombę atomową”

00.00 Telewizyjny Uniwersytet Biblijny
01.00 Słowo życia
01.05 Świat w obrazach
01.10 Informacje dnia
01.30 Odpowiedzialni za Kościół
01.55 Poczet Wielkich Polaków
02.00 Anioł Pański
02.05 Ma się rozumieć
02.15 Rozmowy niedokończone
03.25 Święty na każdy dzień
03.30 Przyjaciele i bohaterowie
04.00 Informacje dnia
04.20 Różaniec
04.50 Głos Polski
05.00 Apel Jasnogórski
05.20 Informacje dnia
05.40 Polski Punkt Widzenia
06.00 Przetrawiliśmy
06.30 Ze szkolnej ławki
07.40 Spektakl teatralny: Powrót pośła
08.55 Poczet Wielkich Polaków
09.00 Informacje dnia
09.15 Polski Punkt Widzenia
09.40 Słowo życia
09.45 W Solankowej Dolinie
10.10 Z wędką nad wodę w Polskę i Świat
10.35 Święty na każdy dzień
10.45 Jestem mamą
11.00 Informacje dnia
11.15 Rozmowy niedokończone
12.25 Głos Polski
12.35 Natura et Homo
13.00 Anioł Pański
13.03 Informacje dnia

13.20 Ku pokrzepieniu powstańców
13.30 Historia Obrazu Matka Boska AK
14.00 Franciszek Kleeberg ostatni generał Kampanii Wrześniowej
14.30 Msza święta z Jasnej Góry
15.20 Muzyczne chwile
15.30 Drzwi do lasu
15.55 Słowo życia
16.00 Modlitwa w Godzinie Miłosierdzia Koronką do Bożego Miłosierdzia
16.20 Mocni w Wierze
16.50 Ma się rozumieć
17.00 Informacje dnia
17.10 Natura Obiektywnie
17.40 Prosto o gospodarce
18.00 Szkaplerz – znak Maryi
18.30 Geopolityka
18.55 Poczet Wielkich Polaków
19.00 Anioł Pański
19.05 Informacje dnia
19.15 Westerplatte Młodych
20.00 Warto zauważyć... w mijającym tygodniu
20.30 Brat Franciszek
21.00 Informacje dnia
21.20 Różaniec
21.50 Myśląc Ojczyzna
22.00 Apel Jasnogórski
22.20 Informacje dnia
22.40 Polski Punkt Widzenia
23.00 50 lat w Republice Konga

7.00 Fani czterech kółek
10.00 Łowcy klasyków
12.00 Łowcy staroci
14.00 Złota gorączka
19.00 Jak to jest zrobione?
20.00 Łowcy staroci: renowacje
21.00 Życie codzienne służby granicznej
23.00 Kamera policyjna
24.00 Nagi instynkt przetrwania

6.45 Studio Wilno
7.05 Domisie
7.30 Rok w ogrodzie
8.00 Unia kulinarna
8.20 Podróże z historią
8.50 Tygiel
9.10 Z miłości do miejsca, z miłości do tańca
9.25 Natura bez granic
9.50 Podróże Małej i Dużej
10.15 Domisie
10.40 S. „Sześć milionów sekund”
11.10 „Do śmiechu!”
11.55 S. „Plebana”
12.45 „Tylko jeden skecz”
12.55 Historia polskiego rodu
13.45 Saga rodów
14.05 Imbir i Cytryna
14.30 Daję słowo
15.15 S. „Komisarz Alex”
16.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20 Z Historią na Ty
16.40 S. „Ojciec Mateusz”
17.20 Balans bieli
17.50 Całkiem niezła historia
18.05 S. „The Chosen”
19.00 Info Wilno
19.15 Ewangelia Litewski
19.25 Strona po stronie
19.40 Tygiel
20.00 Polacy to wiedzą!
20.30 Program informacyjny
20.55 Pytanie dnia
21.00 „The Voice Kids”
21.55 „Tylko jeden skecz”
22.05 „The Voice Kids”
23.05 S. „Życie nad rozlewiskiem”
23.50 To jest grane
00.15 Info Wilno

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.02 Więć gdzie dalej?
7.00 „Pepowina” film dok.
8.00 Nie mam tylu lat
8.30 Tutaj teraz?!
9.00, 9.35, Dzień dobry Litwo
9.30, 10.30, 11.30 Wiadomości
12.00 S. dok. „Japonia z Sue Perkins”
12.55 S. dok. „Dzikie sekrety równika”
13.50 S. „Ojciec Brown”
15.30 Wiadomości
15.45 Koncert życzeń
17.00 „O świecie w dniu X.”
17.30 Kuchnia Beaty
18.30 Wiadomości
19.00 Drogi
19.30 Styl
20.30 Panorama
21.00 Śpię w Litwie
23.00 „Pocałunek wampira” komedia
00.40 „Thug Rose. Zawodnik sztuk walki” film dok.

6.00 Filmy anim.
9.30 „Dennis znów rozrabia” komedia
11.00 „Nowy Jork Nowa miłość” komedia
12.50 „Max 2. Bohater Białego Domu” film fab.
14.30 „Głupi i głupszy 2” komedia
16.10 „Och, życie” komedia
18.30 Wiadomości
19.30 „Wystrzałowe wesele” komedia
21.35 „CHiPs: Motopatról” komedia
23.45 „Domówka” komedia

6.00 Hymn Repu-

bliki Litewskiej
6.02 Tutaj i teraz?!
6.30 Kuchnia Beaty
7.25 Złoty umysł
8.30 „Notatki przyrodnika”
9.00 To jest mój ogród
9.30 Daleko od miasta
10.00 Co dobrze, sąsiedzie?
10.30 Pahonia
11.00 Jesteśmy Ukraińcami
11.30 Nasza rosyjska ulica
12.00 Litwin w sercu
13.00 Gen ciekawości
13.30 „Gry kosmiczne”
14.00 Spacer
14.30 Ośmiornica
15.00 Euromaxx
15.30 Litewskie Olimpijki
15.50 Puchar Świata w biathlonie.
16.45 Koncert
18.10 Algirdas Latėnas czyta wiersze Antanasa Strazdas
18.30 Wiedźma lesczyn
19.00 Stworzone przez Čiurlionisa.
19.30 Perspektywa
20.00 Halowe Mistrzostwa Europy w Lekkoatletyce
23.00 W pałacu Purpurowego Króla. Król Karmazynowy
00.30 S. „Ojciec Brown”

6.00 Seriale anim.
8.00 S. anim. „Simpsonowie”
9.00 „Zagroda marzeń”
9.30 „W świecie zwierząt”
10.00 „Farma Vytara”
10.30 „Zrób sam”
11.00 „Przepis na dobry weekend”
11.30 „Wróby Kotryny”
12.00 S dok. „Re-

gion śródziemnomorski. Życie pod oblężeniem”
13.10 „Książę i ja” komedia
15.30 „Dziennik Bridget Jones” komedia
17.30 „IKI szefowie kuchni walczą”
18.30 Wiadomości TV3
19.30 Gra „galvOK”
22.00 „Harriet” film fab.
00.40 „Ukryte życie” dramat

6.00 „Realna mistyka”
7.00 „Tajemniczy bogacz”
8.00 „Wojny kupujących”
9.00 „Kto w domu jest gospodarz?”
10.00 „Sieci społecznościowe zwierząt”
11.10 „Orły lombardu”
11.40 „Akumulatory”
12.40 „Tajemniczy bogacz”
13.45 „Walka ekstrasensów”
16.30 Mistrzostwa LKL „Uniclub Bet Juventus” „7betLietkabelis”
19.00 Mistrzostwa LKL „M BasketDe-lamode” „Wolves Twinsbet”
21.15 „Opancerzony” film fab.
23.05 „Terminator Genisys” film fab.

6.00 S. „Historia jednego przestępstwa”
8.00 S. dok. „Ukryta Połaga”
8.30 S. dok. „Sprawa przeciwko carowi”
9.00 S. dok. „Ludzie z latarni morskiej”
9.30 „W wirze walk o niepodległość. 1918 1920 wolontariusze” film dok.
10.00 Pyszne życie
10.30 „Kod zdrowia”
11.00 Czyste miasta

11.30 Anatomia mieszkania
12.00 S. „Aleksandra”
14.00 S. „Historia jednego przestępstwa”
16.00 Wiadomości
16.30 Muzea Litwy
17.00 Pierwszy raz
17.30 Życie w biznesie
18.00 Wiadomości
18.30 Bushido ring
19.00 „Nasze miasta”
20.00 Wiadomości
20.20 S. „Stary”
22.30 Wiadomości
23.30 S. „Historia jednego przestępstwa”

6.40 „W dziczy z Bearem Gryllsem”
7.55 „Przeprowadzka z całym domem”
8.40 „Inny świat. Chiny”
9.30 „Przewodnik budowlany”
10.00 „Autopilot”
10.30 „Gazas dugnas”
11.00 „Kultura odpadów”
11.30 S. dok. „Dzika przyroda. Dzik sokół”
12.40 „Ostrożnie – rodzina!”
14.00 Nie jest już trudniej
15.00 „Wezwanie złamanej czaszki”
16.00 „Magazynewe wojny”
18.00 „Licytacje”
19.00 „Wipeout”
20.00 „Domy warte miliony”
21.00 TV3 wiadomości
22.00 „Dzień Szakala” dramat
23.00 „Moonfall” film fab.

6.10 „Łapacz snów”
6.55 S. „Powrót Molphara”
8.00 S. „Ratownictwo Alpejskie”
10.00 „Candi-

ce Renoir"

11.10 Świat

ogrodników

12.25 S. „Ła-
pacz snów"**13.10** „10 lat
młodszy"**13.45** „Teściowa
lub synowa"**14.45** „Zamień-
my się żonami"**15.45** „Złoty chłopa-
k" dramat**17.45** „Rany" dramat**18.45** S. „Dzien-
nik Mediumu"**19.45** S. „Śmierć
w Raju"**21.00** S. „Kapi-
tan Marleau IV."**22.50** S. „Grzesznik"**01.00** „Skazani na
Shawshank" dramat**05.45** „Mikołaj-
jek" komedia**07.20** „Balans bieli"**08.00** „Transmisja
Mszy Świętej z Sank-
tuarium Matki Bożej
na Jasnej Górze"**08.40** „Rok w
ogrodzie"**09.05** „Rok w
ogrodzie Extra"**09.20** „Pełnosprawni"**09.50** S. „Czar-
ne chmury"**11.00** S. „U Pana
Boga w ogródku"**12.00** S. „Ojciec
Mateusz"**12.55** „Niebywa-
ła kariera Taylor
Swift" film dok.**13.35** „Appalo-
osa" western**15.25** „Okrasa
łamię przepisy"**15.55** „Sanato-
rium miłości"**17.05** S. „Dzie-
dzictwo"**18.00** „Teleexpress"**18.35** S. „Pan Mama"**19.40** „Jaka to
melodia?"**20.30** „Program
informacyjny 19.30"**20.55** „Pytanie dnia"**21.20** S. „Krew z krwi"**22.20** „Ma-

rzec" dramat

00.30 S. „Zato-
ka szpiegów"**07.00** „Bestia"
film fab.**08.10** „U kresu
drogi" dramat**09.35** „Mistrzowie
muzyki filmowej"**10.30** Koncert**12.00** „Giuseppe w
Warszawie" komedia**13.45** „Muzy-
ka w sieci"**14.15** „Tamte
lata, tamte dni"**14.55** S. dok.„Wielcy mistrzo-
wie malarstwa"**16.00** „Pan Ver-
doux" film fab.**18.15** „Ziemia
obiecana"**18.40** „Kto sieje
wiatr" dramat**21.00** „W deszczo-
wy dzień w Nowym
Jorku" film obycz.**22.45** „Nosow-
ska / Król na do-
bry wieczór"**23.50** „Imię
róży" film fab.**07.00** „Panorama"**07.40** „Studio
w kontakcie"**08.30** „Pytanie
na śniadanie"**12.15** „W poszukiwa-
niu dobrego filmu"**12.50** S. „Ma-
szyna zmian"**14.00** „Jak to się
mówi, czyli Kasia
u Bralczyka"**14.30** S. „Na do-
bre i na złe"**15.30** „Do śmiechu!"**16.25** „Okrasa
łamię przepisy"**17.00** „Kulturalni PL"**18.00** „Teleexpress"**18.20** S. „M
jak miłość"**19.15** „Daję słowo"**20.10** „Muzy-
ka w sieci"**20.30** „Program
informacyjny 19.30"**20.55** „Pytanie dnia"**21.20** S. „Ranczo"**23.10** „Sanato-
rium miłości"**00.05** „Do śmiechu!"**08.55** „Był taki dzień"**09.00** S. „Korona kró-
łów. Jagiellonowie"**09.25** „Flesz historii"**09.40** „Było,
nie minęło"**10.05** S. „Dom"**11.25** „Podró-
że z historią"**11.55** „Polskie Parki
Narodowe" film dok.**12.20** „Złoto, walu-
ta zachłanności"**13.10** „Legen-
dy Europy"**14.05** „Kulto-
we zabytki"**14.55** „Wojow-
nicy czasu"**15.25** Rytm ser-
ca" film TVP**16.35** „Historia w
postaciach zapisana"**18.30** „Bona" film dok.**19.00** „Pol-
skie 100 lat"**19.25** S. „Czterej
pancerni i pies"**20.20** „Jak to
z tym marcem
było...?" film dok.**21.00** „Myśliciele"**21.05** „Wyścig po
bombę atomową"**22.00** „Urodzony po
raz trzeci" film TVP**23.30** „Bo we mnie
jest seks" film obycz.**00.20** Przegląd
Katolickiego Tygo-
dnika „Niedziela"**00.25** Regał**01.00** Słowo życia**01.05** Świat w
obrazach**01.10** Infor-
macje dnia**01.30** Geopolityka**01.55** Poczta
Wielkich Polaków**02.00** Anioł Pański**02.05** Ma się
rozumieć**02.15** Wester-
platte Młodych**02.55** 40 dni z Matką
Bożą Gietrzwałdzką**03.00** Warto za-
uważyć... w mija-
jącym tygodniu**03.30** Brat Franciszek**04.00** Infor-
macje dnia**04.20** Różaniec**04.50** Myśląc
Ojczyzna**05.00** Apel Ja-
snogórski**05.20** Infor-
macje dnia**05.40** Polski
Punkt Widzenia**06.00** Natura
Obiektywnie**06.20** Szkoła ob-
mowy, czyli nędza**07.55** Zostaliśmy
z Bogiem, Panie
Pułkowniku**08.25** Sól ziemi**08.55** 40 dni
z Matką Bożą
Gietrzwałdzką**09.00** Infor-
macje dnia**09.15** Wester-
platte Młodych**10.00** Telewizyjny
Uniwersytet Biblijny**11.00** Infor-
macje dnia**11.15** Retrospekcja**11.20** Muzycz-
ne chwile**11.35** Słowo życia**11.40** Polski
Punkt Widzenia**12.00** Kropel-
ka radości**13.00** Anioł Pański**13.03** Infor-
macje dnia**13.20** Warto za-
uważyć... w mija-
jącym tygodniu**13.50** Natura
Obiektywnie**14.10** Matecz-
niki Polskości**14.20** Ocalić od
zapomnienia**14.30** Msza świę-
ta z Jasnej Góry**15.20** Muzycz-
ne chwile**15.30** Przegląd
Katolickiego Tygo-
dnika „Niedziela"**15.35** Słowo życia**15.40** Święty na
każdy dzień**15.45** Jak wygrać
małżeństwo?**16.00** Sokolnik**16.30** Wierzę w Boga**17.00** Infor-
macje dnia**17.10** Historia PL**18.00** Pierwszy zmysł**18.30** Przeła-
mując bariery**18.55** Poczta
Wielkich Polaków**19.00** Anioł Pański**19.05** Infor-
macje dnia**19.15** Rozmowy
niedokończone**20.25** 40 dni
z Matką Bożą
Gietrzwałdzką**20.30** Manna z Nieba**20.45** Modlitwa
z telefonicznym
udziałem dzieci**21.00** Infor-
macje dnia**21.20** Różaniec**21.50** Myśląc
Ojczyzna**22.00** Apel Ja-
snogórski**22.20** Infor-
macje dnia**22.40** Polski
Punkt Widzenia**23.00** Warto
być ojcem**23.15** Pastuszek**7.00** Jak to jest
zrobione?**9.00** Fani czte-
rech kółek**10.00** Asfalto-
wi kowboje**14.00** Łowcy sta-
roci: renowacje**16.00** Sposób
na remont**18.00** Złota gorączka**19.00** Poszuki-
wacze opali**21.00** Służba
graniczna**22.00** Zapomnia-
ne i upuszczone**23.00** Łowcy staroci

6.30 Info Wilno
6.45 Saga rodów – Ród Reymontów
7.05 Detektyw Literka
7.20 Baśnie i bajki polskie
7.35 Bazary i bazarki
8.00 Wilno na Dzień dobry
9.00 Imbir i Cytryna
9.25 Kulturalni PL
10.15 Detektyw Literka
10.30 Studio Raban
11.00 Sonda 2
11.25 Czy ja do-
 brze rozumiem?
11.50 Całkiem
 niezła historia
12.00 S. „Plebani-
 a”
12.45 Jesteśmy stąd
12.55 Natura
 bez granic
13.20 Podróże
 Małej i Dużej
13.45 Ewange-
 liarz Litewski
14.00 Transmisja
 Mszy Świętej
15.10 Balans bieli
15.45 Z miłości
 do miejsca, z mi-
 łości do tańca
16.00 Koronka do
 Miłosierdzia Bożego
16.20 Wileński
 koncert życzeń
16.45 S. „Zmiennicy”
17.45 Z gwiaz-
 dą przez świat
18.30 Szlakiem
 miejsc niezwykłych
18.35 Imbir i Cytryna
19.00 Szansa
 na sukces
19.50 Jesteśmy stąd
20.00 Przegląd
 tygodnia
20.30 Program
 informacyjny
20.55 Pytanie dnia
21.00 S. „Gra
 z Cieniem”
21.45 Haszta-
 gi tygodnia
22.30 Całkiem
 niezła historia
22.45 The Voice Kids
00.35 Daję słowo

6.00 Hymn Repu-
 bliki Litewskiej
6.02 Oto kino
6.30 Litwin w sercu
7.30 Dzień Kultury
8.00 Świątecz-
 ne myśli
8.30 „Dobrze jest
 mieszkać na wsi.”
9.00 „To jest
 mój ogród”
9.30 „Notatki
 przyrodnika”
10.00 Encyklo-
 pedia Gustawa
10.30 Dzieci ty-
 siąclecia
11.30 S. dok. „Nowe
 dzieci na wolności 2”
12.20 S. dok. „Pla-
 neta Ziemia”
13.10 S. dok. „Mon-
 golia Czyngischana”
14.00 S. „Dążyć”
15.30 Wiadomości
15.45 „Detek-
 tywi historii”
16.45 Dajmy czadu!
18.00 Wiadomo-
 ści Rowerowe
18.30 Wiadomości
19.00 „Okno
 na władzę”
19.30 Tydzień
20.30 Panorama
21.00 S. „Panna
 Scarlet i książkę”
22.00 „Vesper”
00.00 „Sola-
 ris” dramat

6.00 Filmy anim.
9.30 „Kosmiczny
 mecz” komedia
11.15 „Małolaty ninja
 w lunaparku” komedia
13.15 „Szalone
 wakacje na kół-
 kach” komedia
15.25 „Akademia
 Policyjna 2. Pierwsze
 zadania” komedia
17.20 Teleloto TV gra
18.30 Wiadomości
19.30 „Głos Litwy”
22.00 „Baby Dri-
 ver” thriller
00.20 „Kone-
 ser” dramat

6.00 Hymn Repu-
 bliki Litewskiej
6.02 Filmy anim.
9.00 „Gry kosmiczne”
9.30 Drogi
10.00 7 dni Kowna
10.30 Wiara i życie
11.00 Mój nauczyciel
11.30 Menora
12.00 Niedzielne
 przemyslenia.
12.30 „Królewna
 Śnieżka i Róża
 Czerwona”
13.30 S. „Bluey”
13.45 Liga Talentów
 w Połędzie 2025
14.40 S. „Odważ-
 ne Króliczki”
15.00 Koszykówka
17.00 Halowe Mi-
 strzostwa Europy
 w Lekkoatletyce
18.10 Litewska liga
 piłkarska „TOPsport
 A”. „Sūduva” „Banga”.
20.30 Panorama
21.00 „Ludzie”
22.00 Wilno Mama
 Jazz 2024
23.35 S. „Dążyć”

6.00 Seriale anim.
8.00 S. anim.
 „Simpsonowie”
9.00 „La Maistas.
 Wezwanie”
10.00 „Świat we-
 dług kobiet”
11.00 „Zagro-
 da marzeń”
12.00 S. dok. „Re-
 gion śródziemno-
 morski. Życie pod
 oblężeniem”
13.10 S. dok. „Pla-
 neta zmian”
14.20 „Duży, gruby
 kłamczuch” komedia
16.05 „Służba nie
 drużba” komedia
18.00 „Własne koła”
18.30 TV3 wia-
 domości
19.30 „Ostatnia
 wieczerza”
21.00 „Piraci z
 Karaibów:
 Skrzynia umar-
 laka” film fab.
00.10 „Alita. Battle
 Angel” film fab.

6.00 „Realna mistyka”
7.00 „Tajemni-
 czy bogacz”
8.00 „Kolory lasu”
8.30 „Róg tura”
9.00 Program
 sportowy
10.05 „Sieci społecz-
 nościowe zwierząt”
11.15 „Orły lombardu”
12.15 „Akumulatory”
13.05 „Tajemni-
 czy bogacz”
14.10 „Walka eks-
 trasensów”
16.30 Mistrzostwa
 LKL „Rytas” „Žalgiris”
19.00 Mistrzostwa
 LKL „Šiauliai – Casino
 Admiral” „CBet”
21.15 „Zakład-
 nik” thriller
23.40 S. „The
 Grand Tour”

6.00 S. „Historia jed-
 nego przestępstwa”
8.00 Nasze zwierzęta
8.30 Muzea Litwy
9.00 Litewskie miasta
10.00 Przewodnik po
 długowieczności
10.30 Najlepsze
11.00 Kod zdrowia
12.00 S. „Aleksandra”
14.00 S. „Historia jed-
 nego przestępstwa”
16.00 Wiadomości
16.30 24/7
17.30 Pół godzi-
 ny z Valatką
18.00 Wiadomości
18.30 W świecie
 koszykówki
19.00 Trzymajcie się
20.00 Wiadomości
20.20 S. „Stary”
22.30 Wiadomości
23.30 S. „Historia jed-
 nego przestępstwa”
01.30 S. „Aleksandra”

6.55 „W dziczy z
 Bearem Gryllsem”
7.50 „Przeprowadzka
 z całym domem”
8.35 „Inny

świat. Chiny”
9.30 „Na jednym
 końcu haczyk”
10.00 „Zwiadow-
 ca przeszłości”
10.30 „Ega-
 zas dugnas”
11.00 S. dok. „Rok
 na wolności”
12.05 S. dok. „W kraju
 wielkich kotów”
13.10 „Ostroż-
 nie – rodzina!”
14.00 „Nie jest
 już trudniej”
15.00 S. dok. „Wezwa-
 nie złamanej czaszki”
16.00 „Magazy-
 nowe wojny”
18.30 „Jeden”
19.00 „Wipeout”
20.00 „Domy
 warte miliony”
21.00 „TV3 wia-
 domości”
21.35 Mistrzo-
 stwa NBA „Mave-
 ricks” „Suns”
00.00 NBA Action
00.30 „Burza” film fab.

6.10 „Łapacz snów”
6.55 S. „Powrót
 Molphara”
8.00 S. „Harry Wild”
10.00 „Candi-
 ce Renoir”
11.20 Świat
 ogrodników
12.20 S. „Ła-
 pacz snów”
13.00 Pozdrowienia
15.45 „Złoty chło-
 pak” dramat
17.45 „Rany” dramat
18.45 S. „Dzien-
 nik Mediumu”
19.45 S. „Śmierć
 w Raju”
21.00 S. „Mor-
 derstwo w...”
23.00 „Ukoje-
 nie” thriller
01.10 „Kapi-
 tan Marleau”

05.35 S. „Będziemy
 mieszkać razem”
06.25 „Sprawa

dla reportera"
07.20 „Słownik polsko@polski”
07.55 „Słowo na niedzielę”
08.00 „Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Łagiewnikach”
09.00 „Tydzień”
09.30 „ZdroWY Plan”
09.45 S. „Zmiennicy”
12.00 S. „Komisarz Alex”
12.55 „Między ziemią a niebem”
13.00 „Anioł Pański”
13.15 Między ziemią a niebem
13.45 „Pielgrzymi Nadziei”
14.10 „Raj na Ziemi. Dziewicza planeta” film dok.
15.15 „Ranczo Wilkowyje” komedia
17.05 S. „Dzie-dzictwo”
18.00 „Teleexpress”
18.35 „Daję słowo”
19.40 „Jaka to melodia?”
20.30 „Program informacyjny 19.30”
20.55 „Pytanie dnia”
21.20 S. „Zatoka szpiegów”
22.20 „Sanatorium miłości”
23.25 „Poradnik pozytywnego myślenia” komedia
01.35 „Ma-rzec” dramat

TVP KULTURA

07.05 Koncert
08.00 „Rozmowy (nie)wygodne”
09.00 „Liturgie i nabożeństwa”
10.05 „Noto barokowy cud” film dok.
11.15 S. „Rawhide”
12.15 „Od ucha do ucha” filmy anim.
12.45 „W poszukiwaniu dobrego filmu”
13.25 „Czy te oczy mogą kłamać”
14.30 „Mój przyjaciel

Hachiko” film obycz.
16.15 „Portrety”
16.30 „Mistrzowie muzyki filmowej”
17.35 „Dobry tytuł”
18.15 „Niedziela z...”
21.00 „Człowiek, który gapił się na kozy” komedia
22.45 „Tom Cruise, wiecznie młody” film dok.
00.15 „W deszczowy dzień w Nowym Jorku” film obycz.

TVP POLONIA

07.00 „Panorama”
07.40 „Z gwiazdą przez świat”
08.30 „Pytanie na śniadanie”
12.25 „Makłowicz w podróży”
12.55 „Między ziemią a niebem”
13.00 „Anioł Pański”
13.15 „Między ziemią a niebem”
13.50 „Słowo na niedzielę”
14.00 „Transmisja Mszy Świętej”
15.15 „Piłka nożna Betclic”
18.00 „Teleexpress”
18.20 S. „M jak miłość”
19.10 „Tu Polonia w USA”
19.15 „Szansa na sukces. Opole 2024”
20.10 „Kabarowe Naj”
20.30 „Program informacyjny 19.30”
20.55 „Pytanie dnia”
21.20 S. „Stulecie Winnych”
22.10 „Tu Polonia w USA”
23.20 „Figurant” film obycz.
00.20 „31. Wieczory Humoru i Satyry Lidzbark 2010”

TVP HISTORIA

08.40 „Był taki dzień”
08.45 S. „Korona kró-

lów. Jagiellonowie”
09.10 Film dokumentalny
09.55 „Piosenką przez historię”
10.05 S. „Dom”
11.30 „Był taki dzień”
11.35 „Podróż z historią”
12.00 S. dok. „Życiodajne rzeki Półwyspu Iberyjskiego”
12.50 „Zapomniane szlaki pielgrzymkowe Europy”
13.40 „Rozkwit bałkańskich miast – Sarajewo”
14.35 „Wojownicy czasu”
15.05 „Był taki dzień”
15.10 „Chłopcy” film obycz.
16.35 „Myśliciele”
16.40 S. dok. „Kroniki miasta”
17.30 „Fake czy historia?”
18.05 „Nieznana wojna na Północy”
19.00 „Koło historii”
19.30 S. „Czterej pancerni i pies”
20.35 „Dzieciństwo w cieniu śmierci”
21.10 S. dok. „Kroniki Hitlera”
22.00 „Cud purymowy” film TVP
23.00 „Daleko od okna” dramat
00.50 „Marcowa gra. Czy Władysław Gomułka był antysemitą?...” film dok.

TRWAM

00.00 Odpowiedzialni za Kościół
00.30 10 obrazów z życia Prymasa
01.00 Słowo życia
01.05 Świat w obrazach
01.10 Informacje dnia
01.30 Przełamując bariery
01.55 Poczet Wielkich Polaków
02.00 Anioł Pański
02.05 Święty na każdy dzień

02.15 Rozmowy niedokończone
03.20 40 dni z Matką Bożą Gietrzwałdzką
03.30 Manna z Nieba
03.45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci
04.00 Informacje dnia
04.20 Różaniec
04.50 Myśląc Ojczyzna
05.00 Apel Jasnogórski
05.20 Polski Punkt Widzenia
05.40 Odpowiedzialni za Kościół
06.05 Misja Księdza Jacka
07.00 Jestem mamą
07.15 Mocni w Wierze
07.40 Muzyczne chwile
07.50 Regał
08.25 Aby we wszystkim Bóg był uwielbiony
08.45 Ocalić od zapomnienia
08.55 40 dni z Matką Bożą Gietrzwałdzką
09.00 Słowo życia
09.05 Polski Punkt Widzenia
09.25 Święty na każdy dzień
09.30 Czerwony Dwór
10.00 Prymas Stefan Wyszyński
10.10 Spotkanie z Magdaleną Buczek
10.15 Manna z Nieba
10.30 Msza święta z Jasnej Góry
11.35 Przegląd Katolickiego Tygodnika „Niedziela”
11.40 Bogumiła czyli opowieść o Warszawskiej Syrenie
12.00 My trzymamy z Bogiem
13.00 Anioł Pański z Ojcem Świętym Franciszkiem
13.15 Papież Po-

lak do Rodaków
13.35 Tyle krzywdy
13.45 Medjugorje
16.00 Wieś to też Polska
17.00 Informacje dnia
17.10 Koncert życzeń
17.45 Święty na każdy dzień
17.50 Credo: Wiera Kościoła
18.00 Gorzkie żale
18.30 Sól ziemi
18.55 Poczet Wielkich Polaków
19.00 Anioł Pański
19.05 Informacje dnia
19.15 Rozmowy niedokończone
20.25 40 dni z Matką Bożą Gietrzwałdzką
20.30 Moja katolicka rodzina
21.00 Informacje dnia
21.20 Różaniec
21.50 Myśląc Ojczyzna
22.00 Apel Jasnogórski
22.20 Informacje dnia
22.40 Retrospekcja
22.45 Stan Bezpieczeństwa Państwa
22.55 Święty na każdy dzień
23.00 Mocni Jego mocą
23.30 Muzyczne chwile
23.45 Jak wygrać małżeństwo?

Discovery CHANNEL

7.00 Jak to jest zrobione?
9.00 Fani czterech kółek
11.00 Łowcy staroci: renowacje
15.00 Zapomniane i upuszczone
17.00 Fani czterech kółek
19.00 Łowcy staroci: renowacje
20.00 Restauratorzy
23.00 Zapomniane i upuszczone

TVP
WILNO

6.30 Z Historią na Ty
6.45 Z miłości do miejsca, z miłości do tańca
7.05 „Kasztania-ki” film anim.
7.25 Bilans zdrowia
7.45 Makłowicz w podróży
8.10 Tańcząca ze światem
8.35 Przegląd tygodnia
9.05 Bilans bieli
9.35 S. „Sześć siostr”
10.30 Gra słów
10.50 Słownik polsko@polski
11.30 Detektyw Literka
11.45 Strona po stronie
11.55 Z miłości do miejsca, z miłości do tańca
12.10 S. „Życie nad rozlewiskiem”
13.00 Info Wilno
13.05 Litwa nieoczywista
13.20 The Voice Kids
15.25 Polacy to wiedzą!
15.50 Info Wilno
16.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20 S. „Klan”
16.45 S. „Barwy szczęścia”
17.10 „Kasztania-ki” film anim.
17.20 Detektyw Literka
17.45 S. „Strażacy”
18.30 Wileński koncert życzeń
19.00 Info Wilno
19.15 Studio Wilno
19.35 Klub u rektorów
20.30 Program informacyjny
20.55 Pytanie dnia
21.05 S. „Lepsza połowa”
21.55 „Tamte lata, tamte dni”
22.20 Tańcząca ze światem
22.45 Litwa nieoczywista
23.05 S. „Pogo-da na piątek”
23.45 Info Wilno
00.00 Studio Wilno
00.20 Wileński koncert życzeń

LRT | TV

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.02 Dzień dobry Litwo
6.30, **7.00**, **7.30**, **8.00**, **8.30** Wiadomości
9.00 S. „Policja kryminalna w Lipsku”
9.50 S. „Krzyk o pomoc”
10.35 S. „Tandem”
11.30 S. „Diagnoza Betty”
12.15 „Kto i dlaczego?”
12.45 „Notatki przyrodnika”
13.15 S. dok. „Duży telewizor”
14.00, **15.00**, **16.00**, **16.20**, **15.15** Dzień dobry Litwo
16.15 S. „Raj dla kobiet”
17.00 S. „Obietnica”
18.00 Kto i dlaczego?
18.30 Ważna godzina
19.30 Historie rzeczy
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 „LRT forum”
22.30 „Wiadomości rowerowe”
23.00 S. „Hannibal”
23.45 S. dok. „Duży telewizor”

lrytas.tv

6.00 Filmy anim.
6.30 S. anim. „Tom i Jerry Show”
7.00 S. „Kakao”
8.00 S. „CSI. Miami”
9.00 S. „Poważne sprawy”
10.00 S. „Krwa-we kwiaty”
11.00 S. „Bądź blisko”
12.00 „Pierwsze randki”
13.00 Pani chłopka
14.00 S. „Sekret perły”
15.00 S. „List pożegnalny”
16.00 Wiadomości
16.30 Dobry wieczór, Litwo
18.30 Wiadomości
19.30 KK2
20.00 Od...do
21.00 S. „Potrzebuję miłości”

21.30 Wiadomości
22.30 „Generacja przyszłości” komedia
00.45 S. „F.B.I.”

LRT | PLUS

6.00 „Hymn Republiki Litewskiej”
6.05 „Pepowina. Film dokumentalny o drodze do niezależności energetycznej”
7.00 „Kto i dlaczego?”
7.30 Tydzień
8.30 7 dni w Kownie
9.00 Dzień do-bry, Litwo
11.30 Dalej od miasta
12.00 „Stworzone przez Čiurlionisa. M. K. Čiurlionis 150”
12.30 „Perspektywa”
13.00 Gen ciekawości
13.30 Dzień Kultury
14.00 Koncert życzeń
15.05 Nie mam tytułu lat
15.35 S. „Krzyk o pomoc”
16.20 S. „Heartland”
17.05 Dzień do-bry, Litwa
19.00 Restauratorzy
19.30 S. dok. „Powstanie nazistów”
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 „Pęczek Sztuki”
23.15 „Festiwal Jazzowy w Zamku w Kłajpedzie”
00.00 S. „Raj dla kobiet”

6.00 Program kulinarny
6.30 S. „Córka ambasadora”
7.30 Świat według kobiet
8.30 „Farma Vytara”
9.00 S. „Dron”
10.00 S. „W wirze miłości”
11.00 S. „Marzenia o wolności”
12.00 S. „Szukam córki”
14.00 S. „Kopalnie pasji”
15.00 S. anim.

„Simpsonowie”
16.00 TV3 wiadomości
16.30 TV Pomoc
18.30 TV3 wiadomości
19.30 „Wojny gangów”
21.00 S. „Na zdrowie”
21.30 Wieczorne wiadomości TV3
22.20 TV3 sport
22.30 „Zwyczajna przysługa” komedia
01.00 S. „S.W.A.T.”

6.00 „Zasady mojej kuchni”
7.30 S. „Ciepłe miejsce”
8.30 S. „Wojny glin. Charków”
9.30 S. „C.O.D.E.”
10.30 S. „Mentalista”
11.30 S. „CSI. Miami”
12.30 S. „Śmiertelna broń”
13.25 „Moja kuchnia najlepsza”
15.00 S. „Pod pokładem”
16.00 S. „C.O.D.E.”
17.00 S. „Mentalista”
18.00 S. „CSI. Miami”
19.00 S. „911”
20.00 „Wojny kupujących”
20.30 „Ale numer!”
21.00 „Herku-les” film fab.
23.25 „Zakładnik” thriller

lrytas.tv

5.00 Najlepsze
5.30 Przewodnik po długowieczności
6.00 Nasze zwierzęta
6.30 24/7
7.30 W świecie koszykówki
8.00 S. dok. „Poświęcić wszystko”
9.00 S. „Służba ratownicza”
10.00 S. „Scho-dy do nieba”
11.00 S. „Stary”
12.30 Czyste miasta
13.00 Nowy dzień
14.00 S. „Historia jednego przestępstwa”
15.00 S. „Aleksandra”
16.00 Reporter

16.20 Sport. Pogoda
16.30 Litwa na żywo
17.00 Życie w biznesie
17.30 Pierwszy raz
18.00 Reporter
18.20 Sport. Pogoda
18.30 Godzina TV wolność
20.00 Reporter
20.18 Sport. Pogoda
20.20 S. „Cecelia Ahern”
22.30 Reporter
22.50 Sport. Pogoda
23.00 Litwa na żywo
23.30 S. „Historia jednego przestępstwa”

6.30 S. „Leverage”
7.30 S. „Cobra 11”
8.30 „Autopilot”
9.00 „Gazas dugnas”
9.30 „Kultura odpadów”
10.00 S. dok. „Rok z dziką przyrodą”
11.00 „Nie możesz wybierać teściów”
12.00 „Talen-ty Ameryki”
13.30 „Magazy-nowe wojny”
14.00 S. „Cobra 11”
15.00 S. „Bosch”
16.00 S. „Leverage”
18.00 S. „Simpsonowie”
19.00 „Nie możesz wybierać teściów”
20.00 „Yellowstone”
21.30 „Skorumpo-wany” dramat
23.05 „To my” thriller

6.00 S. „Niewinni”
7.00 S. „Bądź ze mną”
8.00 S. „Ślepa”
9.00 S. „Yargi”
10.00 S. „Nowy Amsterdam”
11.00 S. „Harry Wild”
12.00 S. „Straż Pożarna w Chicago”
13.00 S. „Prawo i porządek”
14.00 S. „Krymina-lista Pacyfiku”
15.00 S. „Anupamaa”
16.30 „Wędruję w czyjejś miłości”

17.00 S. „Ślepa”
18.00 S. „Can-dice Renoir”
19.00 S. „Straż Pożarna w Chicago”
20.00 S. „Prawo i porządek”
21.00 „Alex Hugo”
22.45 „Francuskie morderstwo” detektyw
00.50 „Czerwona komnata”

06.10 S. „Akacyjowa 38”
06.55 „Info Poranek”
08.00 „Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze”
08.30 „Studio Raban”
09.00 S. „Droga”
10.00 S. „Ranczo”
10.55 S. „Komisarz Alex”
11.45 S. „Ojciec Mateusz”
12.35 S. „Królowie”
13.10 „Agrobiznes”
13.35 „Magazyn Rolniczy”
13.55 „Raj na Ziemi. Dziewicza planeta”
15.00 S. „Wichrowe wzgórze”
15.55 „Jaka to melodia?”
16.35 „Gra słów. Krzyżówka”
17.05 S. „Dziedzictwo”
18.00 „Teleexpress”
18.20 „Jaka to melodia?”
18.55 „Klan”
19.25 „Reporterzy”
19.45 S. „Akacyjowa 38”
20.30 „Program informacyjny 19.30”
20.55 „Pytanie dnia”
21.30 „Związek otwarty” spektakl
22.30 „27. gala wręczenia Polskich Nagród Filmowych ORŁY 2025”
23.45 „Alain Delon jakiego nie znamy” film dok.

07.05 „Afish kulturalny”
07.15 „Muzycz-

ne poranki”
08.05 „Tamte lata, tamte dni”
08.45 „Podróż z historią”
09.25 „Od ucha do ucha” filmy anim.
09.55 „Agnieszka” film dok.
11.10 Koncert
12.00 S. „Rawhide”
13.00 „Bruno Schulz” film dok.
14.15 „Tamte lata, tamte dni”
14.50 „Kto sieje wiatr” dramat
17.00 „Muzyka w sieci”
17.25 S. „Komediantka”
18.35 „Tygodnik Kulturalny”
19.35 „W poszukiwaniu ciszy. Stanisław Radwan”
20.30 „Polskie Nagrody Filmowe Orły”
21.15 „27. gala wręczenia Polskich Nagród Filmowych ORŁY 2025”
23.45 „Piranie” film fab.

07.00 „Panorama”
07.35 „Duchowym szlakiem”
08.00 „Na tropie przypraw. Pikantnie i słodko”
08.30 „Pytanie na śniadanie”
12.10 „Przystanek Ameryka”
12.30 S. „Barwy szczęścia”
13.00 „Gość Poranka”
13.25 S. „Stulecie Winnych”
14.20 „Kiedys to było...”
14.55 „Polacy Świata”
15.05 „Kulturalni PL”
16.05 „Cześć, czy mogę Cię zjeść?”
16.15 „Kocie kalamburki”
16.30 „Program informacyjny 14.30”
17.00 S. „Królowie”
17.30 S. „Barwy szczęścia”

18.00 Teleexpress
18.20 Gra słów. Krzyżówka
18.50 „Teleexpress Extra”
19.15 „Słownik polsko@polski”
19.45 Panorama
20.00 „Polacy Świata”
20.10 „Wynalazki na medal”
20.30 „Program informacyjny 19.30”
20.55 „Pytanie dnia”
21.25 S. „Noce i dnie”
23.15 „Magazyn Ekspresu Reporterów”
00.10 Panorama

08.15 „Był taki dzień”
08.19 „Fake czy historia?”
08.50 „Flesz historii”
09.10 S. „Czas honoru”
09.50 „W kotle historii”
10.20 „Koło historii”
10.50 „Encyklopedia II wojny światowej”
11.15 „Kresowe Dzieje”
11.50 S. dok. „Kultowe zabytki”
12.45 „Spór o historię”
13.15 S. „Doktor Ewa”
13.55 „Światło i szkło”
14.10 „Zdobycy Karpat” film dok.
14.30 „Zapomniane szlaki pielgrzymkowe Europy”
15.20 S. dok. „Kroniki miasta”
16.15 „Makłowicz w podróży”
16.40 S. „Korona królów”
17.00 „Zygmunt” film dok.
17.45 „Sensacje XX wieku”
18.30 „Polacy na morze”
18.55 „Strajk wpisany do indeksu. Marzec 1968 w Krakowie” film dok.
19.30 „Flesz historii”
19.45 „Ex Libris”
20.00 „Szlakiem miejsc niezwykłych”
20.05 S. „Czas honoru”
20.50 „Ci cholerni Polacy. Lotnictwo

polskie 1939/1945”
21.05 „Pogrzeb Stalina”
23.15 „Kto zna człowieka ukrytego w ścianie”
00.05 „Mój ulubiony bohater Niepodległości”

00.00 Jak my to widzimy z daleka widać lepiej
00.30 Tam, gdzie Bóg płacze
01.00 Słowo życia
01.05 Świat w obrazach
01.10 Informacje dnia
01.30 Sól ziemi
01.55 40 dni z Matką Bożą Gietrzwałdzką
02.00 Msza święta z Jasnej Góry
03.00 Anioł Pański z Ojcem Świętym Franciszkiem
03.15 Rozmowy niedokończone
04.20 Różaniec
04.50 Myśląc Ojczyzna
05.00 Apel Jasnogórski
05.20 Informacje dnia
05.40 Tam, gdzie Bóg płacze
06.10 Sanktaria polskie
06.30 Odpowiedzialni za Kościół
07.00 Ze szkolnej ławki
08.10 Śladami Powstania Styczniowego na Podlasiu
08.55 40 dni z Matką Bożą Gietrzwałdzką
09.00 Informacje dnia
09.15 Wieś to też Polska
10.15 Słowo życia
10.20 Credo: Wiera Kościoła
10.30 Moja katolicka rodzina
10.55 Święty na każdy dzień
11.00 Informacje dnia
11.15 Rozmowy niedokończone
12.20 Stan Bezpieczeństwa Państwa

12.30 Warto być ojcem
12.45 Muzyczne chwile
13.00 Anioł Pański
13.03 Informacje dnia
13.20 Matusia siostra Matylda Getter
14.20 Słowo życia
14.30 Msza święta z Jasnej Góry
15.20 Muzyczne chwile
15.30 Granica Nadziei
16.00 Bogu i ludziom ks. Stanisław Sudół
16.50 Ma się rozumieć
17.00 Informacje dnia
17.10 Sanktaria polskie
17.30 Porady Medyczne Bonifratrów
18.00 Świadkowie
18.30 XX Rajd Katyński
18.55 Poczet Wielkich Polaków
19.00 Anioł Pański
19.05 Informacje dnia
19.15 Rozmowy niedokończone
20.00 Msza Święta w intencji Ofiar katastrofy smoleńskiej i ojczyzny
21.00 Informacje dnia
21.20 Różaniec
21.50 Myśląc Ojczyzna
22.00 Apel Jasnogórski
22.20 Informacje dnia
22.40 Polski Punkt Widzenia
23.00 Z wędką nad wodę w Polskę i Świat
23.30 Filmowe Życiorysy PL

7.00 Fani cze-rech kółek
9.00 Jak to działa?
10.30 Skarby z szopy
12.00 Łowcy staroci
17.30 Skarby z szopy
18.00 Zapomniane i upuszczone
21.00 Show przetrwania
22.00 Zabójcze łowienie
01.00 Nagi instynkt przetrwania

Nie żyje człowiek, którego krew uratowała miliony

W wieku 88 lat zmarł James Harrison, dawca krwi z Australii, który pomógł ocalić życie nawet 2,4 miliona dzieci. Mężczyzna zyskał sławę za sprawą unikalnej krwi, pozwalającej na produkcję szczepionek zapobiegających konfliktowi serologicznemu u noworodków. Australijczyk oddawał krew przez ponad 60 lat, po raz ostatni w 2018 r. W sumie oddał krew 1 173 razy, co według Australijskiego Czerwonego Krzyża umożliwiło uratowanie 2,4 miliona dzieci. Za swoje zasługi otrzymał w 1999 r. Order Australii — najwyższe odznaczenie państwowe przyznawane za wkład w rozwój kraju.

Fot. Pixabay.com

Brytyjscy policjanci odzyskali skradzionego misia

Miś Paddington uratowany! Brytyjska policja odzyskała statuę sympatycznego misia, którą skradziono w miniony weekend z miasteczka Newbury. Literacki i filmowy Miś Paddington znalazł w Wielkiej Brytanii schronienie. Przybył na Wyspy na pokładzie statku, uciekając z Peru. Ostatecznie wylądował na londyńskiej stacji kolejowej Paddington — stąd jego imię. Zaopiekowała nim się brytyjska rodzina. W ub. roku, by uhonorować kultową postać, w 23 różnych miejscach w Wielkiej Brytanii pojawiły się pomniki Misia z kanapką w dłoni. Niestety jedna statua nie miała szczęścia, bo została skradziona. Na szczęście po krótkiej akcji policji udało się zwierzątko uwolnić i zatrzymać dwóch mężczyzn podejrzanych o kradzież. Zostali aresztowani, a Paddington znalazł się w bezpiecznym miejscu — na komisariacie. Jak zakomunikowali mieszkańcom Newbury policjanci, niedźwiadek ma się dobrze i wcina kanapki.

Drapieżniki, które wolą bambus od mięsa

Pandy wielkie to drapieżniki, które chętniej wybierają bambus niż mięso. Dlaczego tak się dzieje? Chińscy badacze odkryli we krwi zwierząt cząsteczki mikroRNA pochodzące z roślin, które najprawdopodobniej modyfikują ich preferencje żywieniowe. Chociaż pandy wielkie należą do drapieżników, ich dieta składa się głównie z pędów bambusa. Układ pokarmowy tych zwierząt jest typowy dla mięsożerców, jednak w toku ewolucji wykształciły one cechy, które ułatwiają im żywienie się materiałą roślinną — płaskie zęby do rozcierania twardych pędów i dodatkowe palce do pewnego chwytania łodyg.

Fot. Pixabay.com

Fotomigawka

■ Zapustne szaleństwo – barwna tradycja, maski i radosna zabawa! Fot. Andrius Ufartas, ELTA